

LANDSNET

Ársreikningur 2019

Landsnet hf.
Gylfaflöt 9
112 Reykjavík

Kt. 580804-2410

Efnisyfirlit

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra	3
Áritun óháðs endurskoðanda	4
Rekstrarreikningur	7
Yfirlit um heildarafkomu	8
Efnahagsreikningur	9
Eiginfjárfirlit	10
Sjóðstreymisyfirlit	11
Skýringar	12
Viðauki 1: Stjórnarháttayfirlýsing	33
Viðauki 2: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf	37

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Landsnet hf. var stofnað árið 2004 til að annast flutning raforku og kerfisstjórnun samkvæmt ákvæðum III. kafla raforkulaga nr. 65/2003.

Rekstur ársins 2019

Hagnaður ársins var 28 milljónir bandaríkjadala (USD) og heildarafkoma ársins nam 28 milljónum USD. Eigið fé félagsins í árslok var 391 milljónir USD, þar af var hlutafé 46 milljónir USD.

Fjöldi ársverka hjá félaginu var 137 í árslok. Í stjórnendahópi félagsins eru 67% karlmenn og 33% konur og í starfsmannafjölda félagsins er skiptingin 75% karlmenn og 25% konur.

Hlutafé í árslok 2019 skiptist á fjóra hluthafa líkt og í ársbyrjun, en þeir eru:

	Eignarhlutur
Landsvirkjun	64,73%
Rarik ohf.	22,51%
Orkuveita Reykjavíkur	6,78%
Orkubú Vestfjarða ohf.	5,98%

Í stjórn félagsins sitja þrjár konur og tveir karlmenn. Stjórn Landsnets hf. uppfyllir því skilyrði 63. gr. laga um hlutafélög um að hlutfall hvors kyns í stjórn skuli ekki vera lægra en 40%.

Stjórn félagsins mun á aðalfundi gera tillögu um arðgreiðslu til eigenda, en vísar að öðru leyti til skýringa í ársreikningnum og eiginfjárfirlits varðandi breytingar á eiginfjárreikningum.

Stjórnunarhættir

Stjórn Landsnets hf. leggur áherslu á að viðhalda góðum stjórnunarháttum. Stjórnin hefur sett sér starfsreglur þar sem valdsvið hennar er skilgreint og verksvið gagnvart forstjóra. Í þessum reglum er meðal annars að finna reglur um fundarsköp, reglur um hæfi stjórnarmanna, reglur um þagnarskyldu, upplýsingargjöf forstjóra gagnvart stjórn og fleira. Til frekari upplýsinga er vísað í stjórnarháttayfirlýsingu sem er viðauki 1 við ársreikning félagsins.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Umfjöllun um ófjárhagslega upplýsingagjöf er í viðauka 2 við ársreikning félagsins.

Yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Samkvæmt bestu vitneskju stjórnar og forstjóra er ársreikningur félagsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og er það álit stjórnar og forstjóra að ársreikningurinn gefi glögga mynd af eignum, skuldum og fjárhagsstöðu félagsins 31. desember 2019 og rekstrarafkomu þess og breytingu á handbæru fé á árinu 2019.

Jafnframt er það álit okkar að ársreikningurinn og skýrsla stjórnar og forstjóra geymi glöggt yfirlit um þróun og árangur í rekstri félagsins, stöðu þess og lýsi helstu áhættuþáttum og óvissu sem félagið býr við.

Stjórn og forstjóri Landsnets hf. hafa í dag rætt ársreikning félagsins fyrir árið 2019 og staðfest hann með undirritun sinni.

Reykjavík, 17. febrúar 2020

Stjórn:

Sigrún Björk Jakobsdóttir
Svana Helen Björnsdóttir
Ólafur Rúnar Ólafsson
Ómar Benediktsson
Svava Bjarnadóttir

Forstjóri:

Guðmundur Ingi Ásmundsson

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og hluthafa Landsnets hf.

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Landsnets hf. fyrir árið 2019. Ársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning, efnahagsreikning, yfirlit um breytingu á eigin fé, yfirlit um sjóðstreymi, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glöggga mynd af afkomu félagsins á árinu 2019, efnahag þess 31. desember 2019 og breytingu á handbæru fé á árinu 2019, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum um ábyrgð endurskoðanda hér fyrir neðan. Við erum óháð Landsneti hf. í samræmi við alþjóðlegar siðareglur fyrir endurskoðendur og höfum við uppfyllt ákvæði þeirra. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Megináherslur við endurskoðunina

Megináherslur við endurskoðunina eru þau atriði, sem að okkar faglega mati, hafa mesta þýðingu fyrir endurskoðun okkar á ársreikningi félagsins árið 2019. Þessi atriði voru yfirfarin við endurskoðun á ársreikningnum og höfð til hliðsjónar við ákvörðun á viðeigandi álit á honum. Í áritun okkar látum við ekki í ljós sérstakt álit á hverju þeirra fyrir sig.

Megináherslur við endurskoðun	Hvernig við endurskoðuðum megináherslur
Virðismat háspennulína og tengivirkja	
Háspennulínur og tengivirki eru verðmætustu eignir félagsins og virðismat þeirra er háð mati stjórnenda og því teljum við það vera megináherslu við endurskoðun okkar.	Endurskoðun okkar beindist að mati stjórnenda á rekstrarvirði háspennulína og tengivirkja við árslok 2019. Við fórum yfir aðferðarfræði virðismatsins og hvort breytingar hafi orðið á henni á milli ára. Við fórum jafnframt yfir helstu forsendur stjórnenda fyrir matinu m.a.:
Háspennulínur og tengivirki Landsnets eru færð samkvæmt endurmatsaðferð og nam bókfært verð þeirra í árslok 2019 695 milljónum USD sem nemur um 81,6% af efnahagsreikningi félagsins.	<ul style="list-style-type: none">• Áætlanir sem byggt er á við útreikninga virðismatsins.• Mat á veginni meðalarðsemi (WACC) og forsendur útreikninganna.
Endurmat er framkvæmt með reglubundnum hætti, þegar stjórnendur meta það að verulegar breytingar hafi orðið á rekstrarvirði eignanna. Mat á rekstrarvirði eignanna er byggt á sjóðstreymisgreiningu. Eignirnar voru endurmetnar í lok árs 2015 og er það mat stjórnenda að ekki séu forsendur til frekara endurmats á árinu 2019.	Við máttum hvort útreikningar virðismats væru unnir í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla og einnig lögðum við mat á hvort skýringar í ársreikningnum varðandi virðismatið væru viðeigandi.
Að því er varðar mat á virði eignanna, vísam við að öðru leyti í skýringu 13 um rekstrarfjármuni og í skýringar 32c og 32h um mikilvægar reikningsskilaaðferðir.	Við höfum einnig yfirfarið mat stjórnenda á eignfærslum og afskriftum háspennulína og tengivirkja sem og endurmats og hvort það samræmist alþjóðlegum reikningsskilastaðlum.

Aðrar upplýsingar

Stjórnendur bera ábyrgð á öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar innifela skýrslu stjórnar, ófjárhagslega upplýsingagjöf og stjórnarháttayfirlýsingu félagsins. Álit okkar á ársreikningnum nær ekki yfir aðrar upplýsingar og við ályktum hvorki um, né veitum staðfestingu á efni þeirra ef frá er talin sú staðfesting varðandi skýrslu stjórnar sem fram kemur hér að neðan.

Í tengslum við endurskoðun okkar berum við ábyrgð á að lesa framangreindar aðrar upplýsingar og skoða hvort þær séu í verulegu ósamræmi við ársreikninginn eða þekkingu okkar sem við höfum aflað við endurskoðunina eða virðast að öðru leyti innifela verulegar skekkjur. Ef við komumst að þeirri niðurstöðu, byggt á þeirri vinnu sem við höfum framkvæmt, að það séu verulegar skekkjur í öðrum upplýsingum ber okkur að skýra frá því. Það er ekkert sem við þurfum að skýra frá hvað þetta varðar.

Áritun óháðs endurskoðanda, frh.:

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir ársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Ábyrgð stjórnar og forstjóra á ársreikningnum

Stjórn og forstjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga. Stjórn og forstjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins eru stjórn og forstjóri ábyrg fyrir því að meta rekstrarhæfi Landsnets hf. Ef við á, skulu stjórn og forstjóri setja fram viðeigandi skýringar um rekstrarhæfi og hvers vegna þau ákváðu að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu ársreikningsins, nema stjórn og forstjóri hafi ákveðið að leysa félagið upp eða hætta starfsemi, eða hafi enga aðra raunhæfa möguleika.

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar.

Nægjanlega vissa er þó ekki trygging þess að endurskoðun framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda ársreikningsins, einar og sér eða samanlagðar.

Endurskoðun okkar í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegri dómgreind og beitum við faglegri tortryggni í gegnum endurskoðunina. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, hönnum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvísandi framsetningu ársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhjá innri eftirlitsaðgerðum.
- Öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að hanna viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits félagsins.
- Metum hvort reikningsskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.
- Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi félagsins.
- Metum í heild sinni hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu, innihald og þar með talið skýringar við ársreikninginn með tilliti til glöggrar myndar.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem komu upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirlit sem komu fram í endurskoðuninni, ef við á.

Við höfum einnig lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og höfum miðlað til þeirra upplýsingum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega haft áhrif á óhæði okkar og þar sem viðeigandi er, hvaða varnir við höfum sett til að tryggja óhæði okkar.

Áritun óháðs endurskoðanda, frh.:

Af þeim atriðum sem við höfum upplýst stjórn og endurskoðunarnefnd um, lögðum við mat á hvaða atriði höfðu mesta þýðingu í endurskoðuninni á yfirstandandi ári og eru það megináherslur í endurskoðuninni. Við lýsum þessum atriðum í áritun okkar nema lög og reglur leyfi ekki að upplýst sé um slík atriði eða í undantekningartilfellum þegar endurskoðandinn metur að ekki skuli upplýsa um viðkomandi atriði þar sem neikvæðar afleiðingar upplýsinganna eru taldar vega þyngra en almannahagsmunir.

Reykjavík, 17. febrúar 2020

Deloitte ehf.

Páll Grétar Steingrímsson
endurskoðandi

Rekstrarreikningur ársins 2019

	Skýr.	2019	2018
Rekstrartekjur			
Tekjur af raforkuflutningi	5	138.524	152.073
Aðrar tekjur	6	1.807	2.066
		140.331	154.139
Rekstrargjöld			
Orkukaup og kerfisþjónusta	7	23.666	26.533
Rekstur flutningskerfis	9,10	49.392	48.522
Kerfisstjórn	9,10	8.723	9.193
Annar rekstrarkostnaður	9,10	8.366	8.839
		90.147	93.087
Rekstrarhagnaður		50.184	61.052
Fjármunatekjur		2.809	4.641
Fjármagnsgjöld		(18.274)	(19.624)
Hrein fjármagnsgjöld	11	(15.465)	(14.983)
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarfélags	16	334	217
Hagnaður fyrir tekjuskatt		35.053	46.286
Tekjuskattur	12,23	(6.947)	(9.152)
Hagnaður		28.106	37.134
Hagnaður á hlut:			
Grunnhagnaður og þynntur hagnaður á hlut	21	0,62	0,82

Skýringar nr. 1 til 32 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Yfirlit um aðra heildarafkomu ársins 2019

	Skýr.	2019	2018
Hagnaður		<u>28.106</u>	<u>37.134</u>
Liðir færðir beint á eigið fé sem gætu verið færðir síðar í rekstrarreikning:			
Þýðingamunur vegna dóttur- og hlutdeildarféлага	(<u>264</u>	(<u>770</u>)
Liðir í heildarafkomu færðir á eigið fé	(<u>264</u>	(<u>770</u>)
Heildarafkoma ársins		<u><u>27.842</u></u>	<u><u>36.364</u></u>

Skýringar nr. 1 til 32 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Efnahagsreikningur 31. desember 2019

	Skýr.	31.12.2019	31.12.2018
Eignir			
Rekstrarfjármunir	13	720.039	724.047
Flutningsvirki í byggingu	13	47.443	22.573
Óefnislegar eignir	14	23.950	26.205
Eignarhlutur í dóttur- og hlutdeildarfélagi	15,16	6.514	6.819
Langtímakröfur		1.650	909
Fastafjármunir		<u>799.596</u>	<u>780.553</u>
Birgðir	17	4.941	5.150
Viðskiptakröfur á móðurfélag	29	4.501	5.394
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	18	12.296	16.456
Handbært fé	19	30.973	38.779
Veltufjármunir		<u>52.711</u>	<u>65.779</u>
Eignir samtals		<u><u>852.307</u></u>	<u><u>846.332</u></u>
Eigið fé			
Hlutfé		45.549	45.549
Lögbundinn varasjóður		9.366	7.961
Bundið eigið fé		920	586
Endurmatsreikningur		183.739	192.714
Þýðingarmunur		355	619
Óráðstafað eigið fé		151.382	122.874
Eigið fé	20	<u>391.311</u>	<u>370.303</u>
Skuldir			
Vaxtaberandi skuld við móðurfélag	22	0	68.234
Aðrar vaxtaberandi langtímaskuldir	22	283.034	294.747
Tekjuskattsskuldbinding	23	55.563	55.126
Fyrirframinnheimtar tekjur	24	2.702	2.847
Niðurrifsskuldbinding	25	12.212	9.011
Langtímaskuldir		<u>353.511</u>	<u>429.965</u>
Næsta árs afborganir vaxtaberandi langtímaskulda	22	81.044	23.240
Tekjuskattur til greiðslu	12,23	6.510	5.182
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	27,29	19.931	17.642
Skammtímaskuldir		<u>107.485</u>	<u>46.064</u>
Skuldir samtals		<u>460.996</u>	<u>476.029</u>
Eigið fé og skuldir samtals		<u><u>852.307</u></u>	<u><u>846.332</u></u>

Skýringar nr. 1 til 32 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Eiginfjáryfirlit ársins 2019

	Hlutfé	Lögbundinn varasjóður	Bundið eigið fé	Þýðingar- munur	Endurmats- reikningur	Óráðstafað eigið fé	Samtals
Árið 2018:							
Eigið fé 1. janúar 2018.....	45.549	6.104	369	1.389	200.766	82.787	336.964
Þýðingarmunur.....				(770)		(770)	
Hagnaður ársins.....						37.134	37.134
Heildarhagnaður ársins.....				(770)		37.134	36.364
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarfélags.....			217			(217)	0
Lagt í lögbundinn varasjóð.....		1.857				(1.857)	0
Greiddur arður til eigenda.....						(3.025)	(3.025)
Upplausn á endurmati rekstrarfjármuna.....					(8.052)	8.052	0
Eigið fé 31. desember 2018.....	45.549	7.961	586	619	192.714	122.874	370.303
Árið 2019:							
Eigið fé 1. janúar 2019.....	45.549	7.961	586	619	192.714	122.874	370.303
Þýðingarmunur.....				(264)		(264)	
Hagnaður ársins.....						28.106	28.106
Heildarhagnaður ársins.....				(264)		28.106	27.842
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarfélags.....			334			(334)	0
Lagt í lögbundinn varasjóð.....		1.405				(1.405)	0
Greiddur arður til eigenda.....						(6.834)	(6.834)
Upplausn á endurmati rekstrarfjármuna.....					(8.975)	8.975	0
Eigið fé 31. desember 2019.....	45.549	9.366	920	355	183.739	151.382	391.311

Skýringar nr. 1 til 32 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Sjóðstreymisyfirlit ársins 2019

	Skýr.	2019	2018
Rekstrarhreyfingar			
Rekstrarhagnaður		50.184	61.052
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á fjárstreymi:			
Sölutap (-hagnaður) rekstrarfjármuna	6	1	(9)
Afskriftir og virðisrýrnun	10	29.641	29.643
Veltufé frá rekstri án fjármagnsliða og skatta		79.826	90.686
Rekstartengdar eignir, lækkun (hækkun)		5.352	(1.961)
Rekstartengdar skuldir, (lækkun) hækkun		(964)	379
Handbært fé frá rekstri án fjármagnsliða og skatta		84.214	89.104
Innborgaðar vaxtatekjur		1.105	1.344
Greidd vaxtagjöld og gengismunur		(12.926)	(15.164)
Greiddur tekjuskattur		(5.182)	(4.911)
Handbært fé frá rekstri		67.211	70.373
Fjárfestingarhreyfingar			
Fjárfesting í flutningsvirkjum		(39.833)	(26.330)
Aðrar fjárfestingar		(3.877)	(7.949)
Söluverð fastafjármuna		564	47
Langtímakröfur, breyting		(743)	60
Fjárfestingarhreyfingar		(43.889)	(34.172)
Fjármögnunarhreyfingar			
Tekin langtímalán	22	0	40.000
Afborgun af skuldum við móðurfélag	22	(10.602)	(67.602)
Aforganir annarra vaxtaberandi langtímaskulda	22	(12.860)	(13.073)
Greiddur arður til eigenda		(6.834)	(3.025)
Fjármögnunarhreyfingar		(30.296)	(43.700)
Lækkun á handbæru fé		(6.974)	(7.499)
Áhrif gengisbreytinga á handbært fé		(832)	(2.897)
Handbært fé í ársbyrjun		38.779	49.175
Handbært fé í árslok	19	30.973	38.779

Skýringar nr. 1 til 32 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Skýringar

1. Félagið

Landsnet hf. er með lögheimili að Gylfaflöt 9, Reykjavík. Félagið er dótturfélag Landsvirkjunar og er ársreikningur Landsnets hf. hluti af samstæðureikningi Landsvirkjunar. Félagið var stofnað á árinu 2004 á grundvelli raforkulaga sem Alþingi samþykkti árið 2003. Hlutverk þess er að annast flutning raforku og kerfisstjórnun á Íslandi samkvæmt ákvæðum III. kafla raforkulaga nr. 65/2003, og er því óheimilt að stunda aðra starfsemi en þá sem því er nauðsynleg til að geta rækt skyldur sínar samkvæmt raforkulögum.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningur félagsins er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu.

Stjórn félagsins staðfesti ársreikninginn 17. febrúar 2020.

Upplýsingar um reikningsskilaaðferðir félagsins eru í skýringu 32.

3. Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Ársreikningurinn er gerður í bandaríkjadöllum sem er starfrækslugjaldmiðill félagsins. Allar fjárhæðir eru birtar í þúsundum bandaríkjadala nema annað sé tekið fram. Ársreikningurinn byggir á upphaflegu kostnaðarverði, að því undanskildu að flutningskerfi félagsins er fært á endurmetnu virði.

4. Mat og áætlanir við beitingu reikningsskilaaðferða

Gerð ársreiknings í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Endanlegar niðurstöður kunna að verða frábrugðnar þessu mati.

Mat og forsendur þessar eru endurskoðaðar reglulega. Áhrifin af breytingum eru færð á því tímabili sem breyting er gerð og jafnframt á síðari tímabilum ef breytingin hefur áhrif á þau.

Upplýsingar um mikilvæg atriði, þar sem óvissa í mati og mikilvægi ákvarðana um reikningsskilaaðferðir hefur mest áhrif á skráðar fjárhæðir í reikningsskilunum, er að finna í eftirfarandi skýringum:

- Skýringar nr. 13 og 32c - rekstrarfjármunir
- Skýringar nr. 14 og 32d - óefnislegar eignir
- Skýringar nr. 25 og 32j - niðurrifsskuldbinding
- Skýring nr. 23 og 32n - tekjuskattsskuldbinding

Ákvörðun gangvirðis

Nokkrar reikningsskilaaðferðir og skýringar í ársreikningi félagsins krefjast þess að gangvirði sé ákvarðað vegna mats og/eða skýringa, bæði á fjáreignum og fjárskuldum og öðrum eignum og skuldum. Þar sem við á eru frekari upplýsingar um forsendur gangvirðis eigna eða skulda í skýringum um viðkomandi eignir eða skuldir.

Landsnet hf. endurmetur hluta fastafjármuna til gangvirðis sbr. skýringu 13. Aðrar eignir og skuldir félagsins eru ekki færðar á gangvirði. Fyrir fjárskuldir er gangvirði, sem er einungis ákvarðað vegna skýringa sbr. skýringu 28, reiknað núvirði framtíðarsjóðsflæðis höfuðstjólís og vaxta, afvaxtað með markaðsvöxtum á uppgjörstegi.

5. Tekjur af raforkuflutningi

Sjá reikningsskilaaðferðir í skýringu 32k

Tekjur af flutningi raforku greinast þannig:	2019	2018
Orkuflutningur til stórnotenda	70.788	73.558
Orkuflutningur til dreifiveitna	43.098	50.466
Flutningstöp og kerfisþjónusta	23.056	26.276
Innmötunargjald	1.038	1.148
Þjónustutekjur	544	625
Tekjur af raforkuflutningi samtals	138.524	152.073

Stærstu viðskiptavinir félagsins eru einnig hluthafar í félaginu. Frekari upplýsingar um tekjur frá hluthöfum má finna í skýringu nr. 29 um tengda aðila.

Skýringar, frh.:

6. Aðrar tekjur

Aðrar tekjur greinast þannig:	2019	2018
Verk- og efnissölutekjur	464	664
Húsaleigutekjur	541	585
Tekjur vegna upprunaábyrgða og vottana	579	648
Söluhagnaður rekstrarfjármuna	0	9
Aðrar tekjur	223	160
Aðrar tekjur samtals	<u>1.807</u>	<u>2.066</u>

7. Orkukaup og kerfisþjónusta

Orkukaup og kerfisþjónusta greinast þannig:

Orkukaup vegna flutningstapa	14.566	17.842
Kerfisþjónusta	9.100	8.691
Orkukaup og kerfisþjónusta samtals	<u>23.666</u>	<u>26.533</u>

8. Þóknarir til endurskoðunarfélaga

Þóknarir til endurskoðunarfélaga greinast þannig:

	2019		2018	
	Endurskoðun	Önnur þjónusta	Endurskoðun	Önnur þjónusta
Deloitte ehf.	65	33	63	44

Önnur þjónusta á árinu er kostnaður vegna könnunar á ársreikningi og önnur sérfræðiþjónusta.

9. Laun og launatengd gjöld

Sjá reikningsskilaaðferðir í skýringu 32c og 32i

Laun og launatengd gjöld greinast þannig:

Laun	14.864	15.021
Iðgjaldatengdar lífeyrisgreiðslur	2.128	2.129
Réttindatengdar lífeyrisgreiðslur	19	33
Önnur launatengd gjöld	1.283	1.318
Eignfærð laun	(2.360)	(2.111)
Gjaldfærð laun og launatengd gjöld samtals	<u>15.934</u>	<u>16.390</u>

Laun og launatengd gjöld skiptast þannig í rekstrarreikningi:

Rekstur flutningskerfis	7.075	7.006
Kerfisstjórn	3.959	4.155
Annar rekstrarkostnaður	4.900	5.229
Laun og launatengd gjöld samtals	<u>15.934</u>	<u>16.390</u>

Stöðugildi að meðaltali	137	126
Stöðugildi í árslok umreiknuð í heilsársstörf	135	120

Launakostnaður félagsins í íslenskum krónum hækkar um 12,5% en í bandaríkjadollurum lækka laun sem nemur 1,1%.

Skýringar, frh.:

9. Laun og launatengd gjöld, frh.:

Laun stjórnar, forstjóra og framkvæmdastjóra voru sem hér segir:

	Þús. ISK		Þús. USD	
	2019	2018	2019	2018
Laun stjórnar	14.220	12.878	116	119
Laun og hlunnindi forstjóra	34.676	29.856	283	275
Laun og hlunnindi framkvæmdastjóra	120.928	109.289	986	1.009

Á árinu var breyting í hópi framkvæmdastjóra og er uppgjör launa vegna þeirra breytinga fært á árinu 2019.

10. Afskriftir

2019 2018

Sjá reikningsskilaaðferðir í skýringu 32c og 32d

Afskriftir greinast þannig:

Afskriftir rekstrarfjármuna, sbr. skýringu 13	28.909	28.849
Afskriftir og virðisrýrnun óefnislegra eigna, sbr. skýringu 14	732	794
Afskriftir færðar í rekstrarreikning	29.641	29.643

Afskriftir skiptast þannig í rekstrarreikningi:

Rekstur flutningskerfis	28.578	28.462
Kerfisstjórn	407	450
Annar rekstrarkostnaður	656	731
Afskriftir færðar í rekstrarreikning	29.641	29.643

11. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

Sjá reikningsskilaaðferðir í skýringu 32m

Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld greinast þannig:

Vaxtatekjur af bankareikningum	767	763
Tekjur af verðbréfaeign	340	580
Gengismunur	1.702	3.298
Fjármunatekjur samtals	2.809	4.641
Vaxtagjöld	(16.240)	(19.326)
Verðbætur	(1.042)	(1.450)
Áhrif núvirðingar niðurrifsskuldbindingar	(3.201)	(460)
Eignfærðir vextir	2.209	1.612
Fjármagnsgjöld samtals	(18.274)	(19.624)
Hrein fjármagnsgjöld	(15.465)	(14.983)

Fjármagnskostnaður vegna bygginga á flutningsvirkjum og undirbúningskostnað, að fjárhæð 2,2 milljónum USD (2018: 1,6 milljónum USD), er eignfærður og hefur verið færður til lækkunar á fjármagnsgjöldum í rekstrarreikningi.

Eignfærður fjármagnskostnaður nam 4,6% af bundnu fé í flutningsvirkjum í byggingu á árinu (2018: 5,1%). Um er að ræða meðaltals fjármagnskostnað félagsins á árinu.

12. Tekjuskattur

2019 2018

Sjá reikningsskilaaðferðir í skýringu 32n

Tekjuskattur færður í rekstrarreikning greinist þannig:

Frestaður tekjuskattur ársins	(437)	(3.970)
Tekjuskattur til greiðslu	(6.510)	(5.182)
Gjaldfærður tekjuskattur í rekstrarreikningi	(6.947)	(9.152)
Virkur tekjuskattur	19,8%	19,8%

Skýringar, frh.:

13. Rekstrarfjármunir

Sjá reikningsskilaaðferðir í skýringu 32c og 32q

Rekstrarfjármunir greinast þannig:

	Tengivirki	Háspennu- línur og strengir	Aðrir fasta- fjármunir	Samtals
Kostnaðarverð				
Staða 1.1.2018	417.097	581.322	34.656	1.033.075
Viðbætur á árinu	4.054	2.059	4.044	10.157
Flutt af flutningsvirkjum í byggingu	10.914	730	0	11.644
Selt	0	0	(189)	(189)
Staða 31.12.2018	432.065	584.111	38.511	1.054.687
Viðbætur á árinu	4.488	829	2.536	7.853
Flutt af flutningsvirkjum í byggingu	6.183	11.055	0	17.238
Selt	(7)	0	(641)	(648)
Staða 31.12.2019	442.729	595.995	40.406	1.079.130
Afskriftir				
Staða 1.1.2018	109.302	179.327	13.313	301.942
Afskriftir ársins	12.268	15.220	1.361	28.849
Selt	0	0	(151)	(151)
Staða 31.12.2018	121.570	194.547	14.523	330.640
Afskriftir ársins	12.450	15.012	1.447	28.909
Selt	(7)	0	(451)	(458)
Staða 31.12.2019	134.013	209.559	15.519	359.091
Bókfært verð				
1.1.2018	307.795	401.995	21.343	731.133
31.12.2018	310.495	389.564	23.988	724.047
31.12.2019	308.716	386.436	24.887	720.039
Bókfært verð án endurmats				
1.1.2018	215.543	243.287	21.343	480.173
31.12.2018	222.241	236.924	23.988	483.153
31.12.2019	224.357	241.147	24.887	490.391

Endurmat rekstrarfjármuna

Í samræmi við heimild í alþjóðlegum reikningsskilastaðli eru línur og tengivirki félagsins færð samkvæmt endurmatsaðferð. Félagið endurmat rekstrarfjármuni síðast árið 2015 og má finna upplýsingar um endurmatið í skýringu 32c. Árlega meta stjórnendur forsendur til endurmats og er það mat stjórnenda að ekki sé þörf á breytingu á virði rekstrarfjármuna á árinu 2019. Endurmatið fellur undir stig 3 í stigveldi gangvirðis.

Leigugeignir

Leigugeignir, sem færðar eru meðal rekstrarfjármuna, greinast þannig frá upphafi til loka ársins:

	Húsnæði	Lóðir	Samtals
Staða 1.1.2019	704	1.016	1.720
Breyting vegna endurmats á leiguskiptum	269	(211)	58
Afskriftir ársins	(123)	(20)	(143)
Staða 31.12. 2019	850	785	1.635

Skýringar, frh.:

13. Rekstrarfjármunir, frh.:

Flutningsvirki í byggingu	2019	2018
Staða 1.1.	22.573	17.485
Viðbætur á árinu	38.768	19.503
Flutt á rekstrarfjármuni	(17.238)	(11.644)
Flutt af undirbúningskostnaði	3.340	(2.771)
Staða 31.12.	47.443	22.573

Fasteignamat og vátryggingarverð

Fasteignamat þeirra eigna félagsins sem metnar eru í fasteignamati nemur um 61,6 milljónum USD (2018: 61,7 milljónum USD). Brunabótamat sömu eigna nemur um 106,3 milljónum USD (2018: 117,8 milljónum USD) og bókfært verð 83,2 milljónum USD (2018: 82,2 milljónum USD). Vátryggingafjárhæð eigna félagsins, annarra en háspennulína og strengja sem tryggð eru með viðlagatryggingu, nemur 547,3 milljónum USD (2018: 639,8 milljónum USD). Félagið er með viðlagatryggingu að fjárhæð 1.083,7 milljónum USD (2018: 1.218,3 milljónum USD).

14. Óefnislegar eignir:

Sjá reikningsskilaaðferðir í skýringu 32d og 32h

	Undirbúnings- kostnaður	Hugbúnaður	Samtals
Kostnaðarverð			
Staða 1.1.2018	23.632	5.022	28.654
Viðbætur á árinu	4.048	0	4.048
Flutt af flutningsvirkjum í byggingu	2.771	0	2.771
Staða 31.12.2018	30.451	5.022	35.473
Viðbætur á árinu	1.817	0	1.817
Flutt á flutningsvirki í byggingu	(3.340)	0	(3.340)
Staða 31.12.2019	28.928	5.022	33.950
Afskriftir og virðisrýrnun			
Staða 1.1.2018	5.194	3.280	8.474
Virðisrýrnun og afskriftir ársins	523	271	794
Staða 31.12.2018	5.717	3.551	9.268
Virðisrýrnun og afskriftir ársins	577	155	732
Staða 31.12.2019	6.294	3.706	10.000
Bókfært verð			
1.1.2018	18.438	1.742	20.180
31.12.2018	24.734	1.471	26.205
31.12.2019	22.634	1.316	23.950

Undirbúningskostnaður er á hverju ári yfirfarinn af stjórnendum Landsnets hf. og athugað er hvort vísbendingar séu um virðisrýrnun. Ef stjórnendur telja að virðisrýrnun hafi orðið er sá undirbúningskostnaður færður til gjalda sem virðisrýrnun meðal reksturs flutningskerfis.

15. Eignarhlutur í dótturfélagi

Sjá reikningsskilaaðferðir í skýringu 32e

Eignarhlutur í dótturfélagi:	31.12.2019		31.12.2018	
	Eignarhlutur	Bókfært verð	Eignarhlutur	Bókfært verð
Landsnet ehf.	100,00%	4	100,00%	4

Eignarhlutur félagsins í Landsneti ehf. er færður á kostnaðarverði. Enginn rekstur hefur verið í félaginu frá stofnun.

Skýringar, frh.:

16. Eignarhlutur í hlutdeildarfélagi

Sjá reikningsskilaaðferðir í skýringu 32f

Eignarhlutur í hlutdeildarfélagi:

	2019	2018	31.12.2019	31.12.2018
	Afkomu- hlutdeild	Afkomu- hlutdeild	Bókfært verð	Bókfært verð
Orkufjarskipti hf. 47% / 50%	334	217	6.510	6.815

17. Birgðir

Sjá reikningsskilaaðferðir í skýringu 32g

Birgðir félagsins eru varahlutir og efnisbirgðir. Afskriftir birgða á árinu námu 0,3 milljónum USD (2018: 0,2 milljónum USD) og eru færðar til gjalda meðal reksturs flutningskerfis.

18. Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur

Sjá reikningsskilaaðferðir í skýringu 32b

Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur:

	31.12.2019	31.12.2018
Viðskiptakröfur	11.923	15.767
Aðrar skammtímakröfur	373	689
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur samtals	12.296	16.456

Í lok tímabilsins voru 67,3% viðskiptakrafna yngri en 30 daga (2018: 85,6%).

19. Handbært fé

Sjá reikningsskilaaðferðir í skýringu 32b

Handbært fé:

Bankainnstæður í bandaríkjadöllum	21.379	19.793
Bankainnstæður í annarri mynt	6.322	7.647
Lausafjárjóðir í ISK	3.272	11.339
Handbært fé samtals	30.973	38.779

20. Eigið fé

Sjá reikningsskilaaðferðir í skýringu 32b

Hlutfé

Heildarhlutfé félagsins samkvæmt samþykktum þess er 5.903 milljónum kr. í árslok. Félagið á engin eigin bréf. Eitt atkvæði fylgir hverjum einnar krónu hlut í félaginu. Allt hlutfé félagsins hefur verið greitt.

Endurmatsreikningur

Endurmatsreikningur félagsins samanstendur af endurmatshækkun rekstrarfjármuna að frádregnum tekjuskattsáhrifum. Afskriftir af endurmetna verðinu eru færðar í rekstrarreikning og millifærðar á sama tíma af endurmatsreikningi á óráðstafað eigið fé.

Lögbundinn varasjóður

Samkvæmt lögum um hlutfélög skal félagið binda 25% af nafnverði hlutfjár í varasjóði, sem ekki má nota til að greiða hluthöfum arð. Í varasjóðinn skal leggja 10% af hagnaði hvers árs þar til sjóðurinn nemur 10% af nafnverði hlutfjár, en 5% eftir það. Á árinu 2019 eru 5% af hagnaði félagsins lagt í lögbundinn varasjóð.

Þýðingarmunur

Þýðingarmunur er gengismunur sem er tilkominn vegna þess að dóttur- og hlutdeildarfélag Landsnets eru með aðra starfrækslunmynt.

Bundið eigið fé

Skv. ákvæðum ársreikningalaga skal félagið færa hlutdeild í afkomu dóttur- eða hlutdeildarféлага, sem er umfram mótteknum arði eða þeim arði sem ákveðið hefur að úthluta, á bundinn hlutdeildarreikning á meðal eigin fjár. Félagið hefur hvorki fengið arð né verið úthlutað arði frá dóttur- eða hlutdeildarfélagi sínu og því fer öll hlutdeild í afkomu þeirra á bundinn reikning meðal eigin fjár.

Skýringar, frh.:

20. Eigið fé, frh.:

Arður

Félagið greiddi arð að fjárhæð 800 milljónir kr. (6,8 milljónir USD) á árinu 2019 vegna rekstrarársins 2018. Hinsvegar var greiddur arður að fjárhæð 300 milljónir kr. (3,0 milljónir USD) á árinu 2018 vegna rekstrarársins 2017.

21. Hagnaður á hlut

Sjá reikningsskilaaðferðir í skýringu 32a

Grunnhagnaður og þynntur hagnaður á hlut:

	2019	2018
Hagnaður til hluthafa	28.106	37.134
Vegið meðaltal útistandandi hluta í árslok	45.549	45.549
Grunnhagnaður og þynntur hagnaður á hlut	0,62	0,82

22. Vaxtaberandi langtímaskuldir

Sjá reikningsskilaaðferðir í skýringu 32b

Samningsbundin lánskjöri af lántökum félagsins eru eftirfarandi:

Langtímaskuldir

	31.12.2019	31.12.2018
Lánasamningur við móðurfélag í bandaríkjadöllum (USD), fastir vextir	68.234	78.836
Lánasamningar og skuldabréf í bandaríkjadöllum (USD), fastir vextir	238.958	243.797
Lánasamningur í svissneskum frönkum (CHF), Libor vextir + álag	15.141	20.849
Skráð skuldabréf á NASDAQ OMX í íslenskum krónum, fastir vextir	40.336	42.740
	362.669	386.222
Næsta árs afborgun langtímaskulda	(81.044)	(23.240)
Vaxtaberandi langtímaskuldir samtals	281.625	362.982

Í árslok 2019 uppfyllir félagið alla gildandi skilmála lánasamninga um fjárhagslegan styrk.

Skilmálar vaxtaberandi langtímaskulda

		31.12.2019		31.12.2018	
	Lokagjalddagi	Vegni meðalvextir	Bókfært verð	Vegni meðalvextir	Bókfært verð
Skuldir í USD	2020-2029	4,32%	307.192	4,32%	322.633
Skuldir í CHF	2022	0,00%	15.141	0,00%	20.849
Verðtryggðar skuldir í ISK	2034	5,00%	40.336	5,00%	42.740
Vaxtaberandi skuldir samtals			362.669		386.222

Afborganir greinast þannig á næstu ár:

Árið 2019	-	23.240
Árið 2020	81.044	80.970
Árið 2021	17.912	17.840
Árið 2022	15.003	14.983
Árið 2023	23.089	23.121
Árið 2024	26.239	-
Síðar	199.382	226.068
	362.669	386.222

Í desember var gengið frá útgáfu óskráðra skuldabréfa á Private Placement markaði í Bandaríkjunum sem nemur 100 milljónum USD. Hluti fjármögnunar verður nýttur til uppgreiðslu á lánasamningi við móðurfélag sem er á gjalddaga í mars 2020 og hluti í fjármögnun framkvæmda. Lánið mun verða til útborgunar 20. febrúar 2020. Meðalvextir útgáfunnar eru 3,79% fastir vextir.

Skýringar, frh.:

22. Vaxtaberandi langtímaskuldir, frh.:

Breyting vaxtaberandi langtímaskulda greinist þannig:	2019	2018
Vaxtaberandi langtímaskuldir 1. janúar	386.221	428.605
Teknar langtímaskuldir	0	40.000
Afborganir langtímaskulda	(23.342)	(80.675)
Gengismunur langtímaskulda	(1.277)	(4.840)
Verðbætur og breyting vegna affalla langtímaskulda	1.067	3.132
Vaxtaberandi langtímaskuldir 31. desember	362.669	386.222

Leiguskuldir

Meðal langtímaskulda í efnahagsreikningi er einnig skuldbinding vegna leigueigna skv. IFRS 16 að fjárhæð 1.408 þúsund USD og 190 þúsund USD meðal annarra skammtímaskulda.

Leiguskuldir greinast þannig frá upphafi til loka ársins:

Staða 1.janúar 2019	1.720
Vaxtagjöld af leiguskuldbindingum	83
Afborganir leiguskulda á tímabilinu	(190)
Endurmat vegna vísitölubindingar leigugreiðslna	58
Gengismunur	(73)
Staða 31. desember 2019	1.598

Eftirstöðvagreiðing - ónúvirt samningsbundið greiðsluflæði:

Til greiðslu innan árs	194
Til greiðslu eftir ár en innan 5 ára	468
Til greiðslu eftir 5 ár og síðar	2.734
Ónúvirt samningsbundið greiðsluflæði samtals:	3.396

23. Tekjuskattskuldbinding

Sjá reikningsskilaaðferðir í skýringu 32n

Tekjuskattsskuldbinding félagsins greinist þannig:	2019	2018
Tekjuskattsskuldbinding 1. janúar	55.126	51.090
Reiknaður tekjuskattur	6.947	9.218
Tekjuskattur til greiðslu	(6.510)	(5.182)
Tekjuskattsskuldbinding 31. desember	55.563	55.126

Tekjuskattsskuldbinding greinist þannig í árslok:	31.12.2019	31.12.2018
Rekstrarfjármunir	55.004	54.756
Óefnislegar eignir	2.800	2.437
Aðrar eignir	643	445
Niðurrifsskuldbinding	(2.442)	(1.802)
Aðrar skuldbindingar	(889)	(776)
Óinnleystur gengismunur	447	66
Tekjuskattsskuldbinding í árslok	55.563	55.126

24. Fyrirframinnheimtar tekjur

Fyrirframinnheimtar tekjur eru að mestu vegna tengigjalda sem raforkukaupendur hafa greitt félaginu. Þær námu á tímabilinu 2,8 milljónum USD (2018: 3,0 milljónum USD). Sá hluti fyrirframinnheimtra tekna sem tekjufærður verður á næsta ári er færður meðal skammtímaskulda. Tekjufærð tengigjöld á árinu 2019 námu 0,2 milljónum USD (2018: 0,2 milljónum USD).

Skýringar, frh.:

25. Niðurrifsskuldbinding

Sjá reikningsskilaaðferðir í skýringu 32j

Breyting skuldbindingar vegna niðurrifs greinist þannig:	2019	2018
Staða 1. janúar	9.011	8.551
Áhrif núvirðingar á árinu	3.201	460
Staða 31. desember	12.212	9.011

Stofnverð rekstrarfjármuna innifelur áætlaðan kostnað við niðurrif þeirra að lokinni notkun. Áætlaður niðurrifskostnaður lína hefur verið metinn og núvirtur miðað við forsendur um nýtingartíma. Á móti hefur verið færð skuldbinding meðal langtímaskulda. Í rekstrarreikning er breyting á skuldbindingunni vegna núvirðingar, sem miðuð er við 4,1% vexti (2018: 5,4%), færð meðal fjármagnsgjalda, auk afskrifta meðal rekstrarkostnaðar.

26. Lífeyrisskuldbinding

Sjá reikningsskilaaðferðir í skýringu 32i

Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins reiknar í lok hvers árs áfallna lífeyrisskuldbindingu sem myndast hefur á því ári. Tryggingafræðilegt mat miðast við að áfallin skuldbinding vegna ársins sé reiknuð til núvirðis í árslok með þeim ársvöxtum, sem almennt eru notaðir við mat á skuldbindingum lífeyrissjóða, nú 3,14%. Á tímabilinu eru gjaldfærðar 20 þús. USD vegna þessa (2018: 33 þús. USD), en áfallin lífeyrisskuldbinding er gerð upp árlega.

27. Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir

Sjá reikningsskilaaðferðir í skýringu 32b

Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir greinast þannig:	31.12.2019	31.12.2018
Viðskiptaskuldir	11.908	10.094
Aðrar skammtímaskuldir	8.023	7.548
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir samtals	19.931	17.642

28. Fjármálagerningar

Stýring fjárhagslegrar áhættu

Eftirfarandi áhætta fylgir fjármálagerningum félagsins:

- Mótaðilaáhætta
- Lausafjáraáhætta
- Markaðsáhætta

Hér eru veittar upplýsingar um framangreindar áhættur, markmið, stefnu og aðferðir félagsins við að meta og draga úr áhættum, auk upplýsinga um eiginfjárstýringu þess. Að auki eru veittar tölulegar upplýsingar víðar í ársreikningnum.

Stjórn félagsins ber að innleiða og hafa eftirlit með fjármálalegri áhættu þess. Stjórnin sækir ráðgjöf bæði til starfsmanna félagsins og utanaðkomandi ráðgjafa og ræðir reglulega á stjórnarfundum.

Markmið félagsins með virku eftirliti með fjármálalegri áhættu er að uppgötva og greina þær áhættur sem félagið býr við, setja viðmið um áhættutöku og hafa eftirlit með henni.

a. Mótaðilaáhætta

Mótaðilaáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi félagsins ef viðskiptavinur eða mótaðili í fjármálagerningi getur ekki staðið við umsamdar skuldbindingar sínar. Mótaðilaáhætta félagsins er aðallega vegna viðskiptakrafna og ræðst einkum af fjárhagsstöðu og starfsemi einstakra viðskiptamanna svo og vegna handbærs fjár.

Viðskiptakröfur og aðrar kröfur

Helstu viðskiptavinir félagsins eru raforkuframléiðendur, dreifingaraðilar raforku og stórnotendur. Stærstu viðskiptavinir félagsins eru einnig hluthafar í félaginu. Um 78% (2018: 80%) af flutningstekjum félagsins eru vegna viðskipta við hluthafa félagsins.

Skýringar, frh.:

28. Fjármálagerningar, frh.:

Mesta mögulega tap vegna mótaðilaáhhættu

Mesta mögulega tap félagsins vegna fjáreigna er bókfært verð þeirra, sem var eftirfarandi í árslok:

	31.12.2019	31.12.2018
Langtímakröfur	1.708	968
Viðskiptakröfur á móðurfélag	4.559	5.335
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	12.296	16.456
Handbært fé	30.973	38.779
Mesta mögulega tap vegna mótaðilaáhhættu	49.536	61.538

Niðurfærsla

Niðurfærsla krafna á árinu nam 0,3 milljónir USD (2018: 0,3 milljónir USD). Niðurfærsla vegna viðskiptakrafna byggir á mati og reynslu stjórnenda. Reglulega er fylgst með innheimtumálum félagsins.

b. Lausafjánhætta

Lausafjánhætta er hættan á því að félagið geti ekki staðið við fjárhagsskuldbindingar sínar. Markmið félagsins er að stýra lausafé félagsins þannig að tryggt sé að það hafi alltaf nægt laust fé til að mæta skuldbindingum sínum. Til viðbótar er félagið með lánalínu við Landsbanka Íslands að fjárhæð 30 milljónum USD, ekki hefur verið dregið á lánalínuna.

Samningsbundnar greiðslur vegna fjárskulda, þar með taldar væntanlegar vaxtagreiðslur greinast þannig:

	Bókfært	Samnings- bundið sjóðstreymi	Innan árs	Eftir 1-2 ár	Eftir 2-5 ár	Meira en 5 ár
31.12.2019						
Fjárskuldir sem ekki eru afleiður:						
Skuldir við						
móðurfélag	68.984	69.572	69.572	0	0	0
Langtímask.	296.631	384.739	25.714	30.520	98.035	230.470
Viðskiptask. og aðrar skammt.sk.	14.094	14.094	14.094	0	0	0
	379.709	468.405	109.380	30.520	98.035	230.470

31.12.2018

Fjárskuldir sem ekki eru afleiður:

Skuldir við						
móðurfélag	79.702	83.169	13.597	69.572	0	0
Langtímask.	309.586	412.072	25.889	25.696	92.263	268.225
Viðskiptask. og aðrar skammt.sk.	9.351	9.351	9.351	0	0	0
	398.639	504.592	48.837	95.268	92.263	268.225

c. Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hættan á því að breytingar á markaðsverði erlendra gjaldmiðla og vaxta hafi áhrif á afkomu félagsins eða virði fjármálagerninga þess. Markmið með stýringu markaðsáhhættu er að stýra og takmarka áhhættu við skilgreind mörk, jafnframt því sem ábati er hámarkaður. Markaðsáhætta er skilgreind sem gjaldmiðlaáhhætta, vaxtaáhhætta og verðtryggingaáhhætta.

Skýringar, frh.:

28. Fjármálagerningar, frh.:

(i) Gjaldmiðlaáhætta

Gjaldmiðlaáhætta er sú áhætta að fé tapist vegna óhagstæðra breytinga á gengi gjaldmiðla. Félagið býr aðallega við gjaldmiðlaáhættu vegna tekna, innkaupa og lántöku í öðrum gjaldmiðlum en starfrækslugjaldmiðli félagsins. Starfrækslugjaldmiðill félagsins er í bandaríkjadöllum og myndast því gjaldmiðlaáhætta af nettó sjóðstreymi og opinni stöðu efnahagsreiknings í öðrum myntum en bandarískum dólum. Meiri hluti tekna félagsins er í bandarískum dólum (USD), en aðrar tekjur eru í íslenskum krónum. Gjaldmiðlaáhætta vegna tekna í íslenskum krónum er takmörkuð þar sem innkaup í íslenskum krónum vega nánast upp á móti þeim á grundvelli sjóðstreymis. Á árinu sköpuðu einkum íslenskar krónur (ISK) og svissneskur franki (CHF) gengisáhættu í efnahag. Í árslok var 85,9% af langtímalánum félagsins í bandaríkjadöllum en 14,1% í öðrum myntum.

Félagið ver sig að jafnaði ekki fyrir gjaldmiðlaáhættu, en metur reglulega myntsamsetningu skulda félagsins á móti myntsamsetningu tekna og eigna.

Lántaka félagsins í svissneskum frönskum (CHF), myndar gengisáhættu en vextir af þessu láni eru lægri en af lánum sem félagið tekur í bandaríkjadöllum.

Áhætta félagsins vegna helstu erlendra gjaldmiðla er sem hér segir:

	EUR	CHF	ISK
31.12.2019			
Handbært fé	40	0	9.545
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	0	0	4.799
Vaxtaberandi langtímaskuldir	0 (15.141) (40.336)
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	(1.642)	0 (7.629)
Áhætta í efnahagsreikningi	(1.602)	(15.141)	(33.621)
31.12.2018			
Handbært fé	253	79	18.331
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	18	0	7.723
Vaxtaberandi langtímaskuldir	0 (20.849) (42.740)
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	(200)	0 (13.532)
Áhætta í efnahagsreikningi	71 (20.770) (30.218)

	Meðalgengi		Árslokagengi	
	2019	2018	31.12.2019	31.12.2018
Gjaldmiðlar				
EUR	0,89	0,85	0,89	0,87
CHF	0,99	0,98	0,97	0,98
ISK	0,01	0,01	0,01	0,01

Næmnigreining

Styrking á gengi bandaríkjadals um 10% gagnvart eftirtöldum gjaldmiðlum þann 31. desember hefði hækkað (lækkað) afkomu félagsins eftir tekjuskatt um eftirfarandi fjárhæðir. Áhrif annarra erlendra gjaldmiðla eru óveruleg. Greiningin byggist á að allar aðrar breytur, sérstaklega vextir, haldist óbreyttar. Greiningin var unnin með sama hætti fyrir árið 2018.

	31.12.2019	31.12.2018
EUR	(128)	6
CHF	(1.211) (1.662)
ISK	(2.690) (2.417)

Veiking á gengi bandaríkjadals um 10% gagnvart gjaldmiðlunum hefði haft sömu áhrif en í gagnstæða átt, að því gefnu að allar aðrar breytur hefðu haldist óbreyttar.

Skýringar, frh.:

28. Fjármálagerningar, frh.:

(ii) Vaxtaáhætta

Félagið býr við vaxtaáhættu vegna vaxtaberandi eigna og skulda. Lántökur félagsins eru bæði með breytilegum vöxtum og föstum vöxtum með verðbótum, en stærstur hluti lána félagsins ber fasta vexti samanber skýringu nr. 22. Hlutfall vaxtaberandi skulda með breytilega vexti er 3,8% (2018: 5,4%).

Vaxtaberandi fjármálagerningar félagsins í árslok greinast þannig:

	Bókfært verð	
	31.12.2019	31.12.2018
Fjármálagerningar með breytilega vexti:		
Fjáreignir	30.973	38.779
Fjárskuldir	(15.141)	(20.849)
	<u>15.832</u>	<u>17.930</u>
Fjármálagerningar með fasta vexti:		
Fjáreignir	1.708	968
Fjárskuldir	(347.528)	(365.373)
	<u>(345.820)</u>	<u>(364.405)</u>

Næmnigreining sjóðstreymis vegna fjármálagerninga með fasta vexti

Í árslok eru allar skuldir félagsins með fasta vexti fyrir utan lánasamning í svissneskum frönkum (CHF). Þessar skuldir ekki færðar á gangvirði og eiga því breytingar á markaðsvöxtum á uppgjörstigi ekki að hafa áhrif á rekstrarreikning félagsins.

Næmnigreining sjóðstreymis vegna fjármálagerninga með breytilega vexti

Breyting á vöxtum um 100 punkta myndi hækka (lækka) afkomu um eftirfarandi fjárhæðir eftir tekjuskatt og hafa samsvarandi áhrif á eigið fé. Greiningin byggir á þeirri forsendu að allar aðrar breytur, sérstaklega gengi erlendra gjaldmiðla, haldist óbreyttar. Greiningin var unnin með sama hætti fyrir árið 2018.

	Afkoma	
	100 punkta hækkan	100 punkta lækkun
31.12.2019		
Fjármálagerningar með breytilega vexti	138	(284)
Næmni sjóðstreymis (nettó)	<u>138</u>	<u>(284)</u>
31.12.2018		
Fjármálagerningar með breytilega vexti	151	(332)
Næmni sjóðstreymis (nettó)	<u>151</u>	<u>(332)</u>

Gangvirði

Samanburður á gangvirði og bókfærðu verði

Mismunur á gangvirði og bókfærðu verði fjáreigna og fjárskulda í efnahagsreikningi greinist þannig:

	31.12.2019		31.12.2018	
	Bókfært verð	Gangvirði	Bókfært verð	Gangvirði
Vaxtaberandi skuldir við móðurfél., langtíma	(68.234)	(69.137)	(78.836)	(80.035)
Aðrar vaxtaberandi langtímaskuldir	(294.435)	(331.904)	(307.385)	(333.829)
	<u>(362.669)</u>	<u>(401.040)</u>	<u>(386.221)</u>	<u>(413.864)</u>

Gangvirði annarra fjármálagerninga er jafnt bókfærðu verði þeirra.

Vextir við mat á gangvirði

Við núvirðingu vænts sjóðstreymis eru notaðir vextir af ríkisskuldabréfum auk 1 prósentustiga álags á uppgjörstigi eins og árið 2018.

Skýringar, frh.:

28. Fjármálagerningar, frh.:

Flokkun fjármálagerninga

Fjáreignir og fjárskuldir greinast í eftirfarandi flokka fjármálagerninga:

	Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstur	Fjáreignir á afskrifuðu kostnaðar- verði	Fjárskuldir færðar á afskrifðu kostnaðar- verði	Bókfært virði
31.12.2019				
Langtímakröfur		1.650		1.650
Kröfur á móðurfélag		4.501		4.501
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur		11.966		11.966
Handbært fé		30.973		30.973
	0	49.090	0	49.090
Skuldir við móðurfélag			68.984	68.984
Aðrar langtímaskuldir			294.435	294.435
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir			16.289	16.289
	0	0	379.708	379.708
31.12.2018				
Langtímakröfur		909		909
Kröfur á móðurfélag		5.394		5.394
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur		16.255		16.255
Handbært fé		38.779		38.779
	0	61.337	0	61.337
Skuldir við móðurfélag			78.836	78.836
Aðrar langtímaskuldir			307.385	307.385
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir			11.552	11.552
	0	0	397.773	397.773

(ii) Verðtryggingaráhætta

Verðtryggingaráhætta er hættan á að sveiflur í vísitölu neysliverðs hafa áhrif á fjárhagsstöðu og sjóðstreymi verðtryggðra fjármálagerninga. Í árslok eru verðtryggðar skuldir 11,1% af heildar langtímalánum (2018: 11,1%)

Breyting á vísitölu neysliverðs um 1 prósentustig (100 punkta) myndi (lækka) hækka afkomu um eftirfarandi fjárhæðir eftir tekjuskatt. Greiningin byggir á þeirri forsendu að allar aðrar breytur haldist óbreyttar. Greiningin var unnin með sama hætti fyrir árið 2018.

	Afkoma	
	100 punkta hækkun	100 punkta lækkun
31.12.2019		
Verðtryggðir fjármálagerningar	(348)	348
Næmni sjóðstreymis (nettó)	(348)	348
31.12.2018		
Verðtryggðir fjármálagerningar	(367)	367
Næmni sjóðstreymis (nettó)	(367)	367

Önnur markaðsáhætta

Önnur markaðsáhætta er takmörkuð, þar sem fjárfestingar í verðbréfum og eignarhlutum eru óverulegur hluti af starfsemi félagsins.

Skýringar, frh.:

28. Fjármálagæringar, frh.: Eiginfjárstýring

Landsnet leggur áherslu á að viðhalda traustum eiginfjárgrunni sem tekur mið af forsendum í ákvörðunum eftirlitsaðila um arðsemi félagsins í tekjumörkum og styður við frekari þróun félagsins.

29. Tengdir aðilar Skilgreining tengdra aðila

Móðurfélag, aðrir hluthafar, dótturfélag, hlutdeildarfélag, stjórnarmenn, stjórnendur og félög í þeirra eigu teljast vera tengdir aðilar félagsins. Viðskipti við tengda aðila hafa verið gerð á sambærilegum grundvelli og viðskipti við ótengda aðila. Landsnet nýtir sér undanþágu frá skýringakröfum IAS 24 þar sem móðurfélag Landsnets er í eigu íslenska ríkisins.

Lykilstjórnendur

Auk launa njóta forstjóri og framkvæmdastjórnar félagsins framlags í réttindatengda lífeyrissjóði. Auk þess eru bifreiðahlunnindi greidd. Upplýsingar um laun stjórnenda eru í skýringu 9.

Viðskipti við tengda aðila

	2019	2018
Sala á vörum og þjónustu:		
Móðurfélag Landsnets og dótturfélög þess	59.442	66.656
Aðrir hluthafar	36.842	56.904
Sala á vörum og þjónustu til tengdra aðila samtals	<u>96.284</u>	<u>123.560</u>
Kaup á vörum og þjónustu:		
Móðurfélag Landsnets og dótturfélög þess	16.924	17.275
Aðrir hluthafar	7.713	5.067
Kaup á vörum og þjónustu frá tengdum aðilum samtals	<u>24.637</u>	<u>22.342</u>

Auk kaupa á vörum og þjónustu greiddi félagið móðurfélagi sínu vaxtagjöld af lántökum að fjárhæð 3,0 milljónum USD (2018: 4,8 milljónum USD). Einnig fékk félagið óverulegar vaxtatekjur af langtímakröfu við hlutdeildarfélag sitt.

Staða í árslok

Viðskiptakröfur og viðskiptaskuldir við tengda aðila greinast þannig:

	31.12.2019		31.12.2018	
	Kröfur	Skuldir	Kröfur	Skuldir
Móðurfélag Landsnets og dótturfélög þess	4.501	0	5.394	0
Aðrir hluthafar	3.931	0	6.040	0
Samtals	<u>8.432</u>	<u>0</u>	<u>11.434</u>	<u>0</u>

Aðrar kröfur og skuldir við tengda aðila greinast þannig:

	31.12.2019	31.12.2018
Vaxtaberandi langtímakröfur við hlutdeildarfélag	1.708	968
Vaxtaberandi skuld við móðurfélag, sbr. skýringu 22	(68.234)	(78.836)
Áfallnir vextir við móðurfélag, meðal annarra skammtímaskulda	(750)	(866)
Samtals	<u>(67.276)</u>	<u>(78.734)</u>

30. Kennitölur

Helstu kennitölur félagsins:

Rekstur:	2019	2018
Rekstrarhagnaður (EBIT)	50.184	61.052
Rekstrarhagnaður fyrir afskriftir (EBITDA)	79.825	90.695

Skýringar, frh.:

30. Kennitölur, frh.:

Efnahagur:	31.12.2019	31.12.2018
Veltufjárlutfall - veltufjármunir/skammtímaskuldir	0,49	1,43
Eiginfjárlutfall - eigið fé/heildarfjármagn	45,9%	43,8%
Arðsemi eigin fjár á meðalstöðu eiginfjár	7,4%	10,5%

31. Grundvöllur matsaðferða

Reikningsskil félagsins byggjast á kostnaðarverði, að eftirfarandi liðum undanskildum:

- Flutningskerfi félagsins er fært á endurmetnu verði.
- Fjármálagerningar á gangvirði gegnum rekstrareikning eru færðir á gangvirði.

32. Reikningsskilaaðferðir

Reikningsskilaaðferðum sem lýst er hér á eftir hefur verið beitt með samræmdum hætti á öllum þeim tímabilum sem birt eru í ársreikningnum.

Eftirfarandi efnisyfirlit sýnir á hvaða blaðsíðu má finna mismunandi reikningsskilareglur.

a. Erlendir gjaldmiðlar	26
b. Fjármálagerningar	26
c. Rekstrarfjármunir	27
d. Óefnislegar eignir	28
e. Eignarhlutur í dótturfélagi	29
f. Eignarhlutur í hlutdeildarfélagi	29
g. Birgðir	29
h. Virðisrýmun	29
i. Lífeyrisgreiðslur	29
j. Skuldbindingar	30
k. Tekjur af raforkuflutningi	30
l. Leigugreiðslur	30
m. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	30
n. Tekjuskattur	30
o. Hagnaður á hlut	31
p. Starfspáttayfirlit	31
q. Nýir reikningsskilastaðlar og túlkanir á þeim	31

a. Erlendir gjaldmiðlar

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð í starfrækslugjaldmiðli á gengi viðskiptadags. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi á uppgjörssdegi. Aðrar eignir og skuldir, sem metnar eru á gangvirði í erlendri mynt, eru færðar á því gengi sem var í gildi þegar gangvirði þeirra var ákvarðað. Gengismunur sem þannig myndast er færður í rekstrarreikning.

b. Fjármálagerningar

(i) Fjáreignir aðrar en afleiðusamningar

Lán, kröfur og handbært fé eru færð á þeim degi sem til þeirra er stofnað. Allar aðrar fjáreignir, þ.m.t. fjáreignir metnar á gangvirði gegnum rekstrarreikning, eru upphaflega færðar á þeim degi sem félagið gerist aðili að samningsbundnum ákvæðum fjármálagerningsins.

Fjáreignir eru afskráðar ef samningsbundinn réttur félagsins að sjóðstreymi vegna fjáreignanna rennur út eða ef félagið framselur rétt til sjóðstreymis af eigninni til annars aðila án þess að halda eftir yfirráðum eða því sem næst allri þeirri áhættu og ávinningi sem í eignarhaldinu felst. Hluta af framseldum fjáreignum sem stofnað er til eða haldið eftir af félaginu er sérgreint í ársreikningi sem eign eða skuld.

Fjáreignum og fjárskuldum er jafnað saman og hrein fjárhæð færð í efnahagsreikning þegar og aðeins þegar lagalegur réttur félagsins er til staðar um jöfnun og fyrirhugað er að gera upp með jöfnun fjáreigna og fjárskulda eða innleysa eignina og gera upp skuldina á sama tíma.

Skýringar, frh.:

32. Reikningsskilaðferðir, frh.:

Félagið flokkar fjáreignir aðrar en afleiðusamninga í eftirfarandi flokka: fjáreignir metnar á gangvirði gegnum rekstrarreikning og fjáreignir á afskrifuðu kostnaðarverði.

Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning

Fjáreignir eru flokkaðar á gangvirði gegnum rekstrarreikning séu þær veltufjáreign eða ef þær eru tilgreindar á gangvirði gegnum rekstrarreikning við upphaflega skráningu í bókhald. Við upphaflega skráningu er beinn viðskiptakostnaður færður í rekstrarreikning þegar hann fellur til. Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning eru færðar á gangvirði í efnahagsreikning og gangvirðis-breytingar þaðan í frá eru færðar í rekstrarreikning.

Fjáreignir á afskrifuðu kostnaðarverði

Fjáreign sem áætlað er að eiga til gjalddaga og samningsbundnar greiðslur á settum gjalddögum samanstanda einungis af afborgunum af höfuðstól og vöxtum, skal skrá á afskrifuðu kostnaðarverði nema gerningurinn sé skilgreindur á gangvirði í gegnum rekstrarreikning í samræmi við gangvirðisheimildina. Slíkar eignir eru upphaflega færðar á gangvirði að viðbættum öllum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru slíkar fjáreignir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti, að frádraginni virðisrýrnun. Fjáreignir félagsins sem metnar eru á afskrifuðu kostnaðarverði eru langtímakröfur, viðskiptakröfur, aðrar skammtímakröfur og handbært fé.

Til handbærs fjár telst sjóður og óbundnar bankainnistæður sem eru til ráðstöfunar innan þriggja mánaða.

(ii) Fjárskuldir aðrar en afleiðusamningar

Skuldabréf eru færð á þeim degi sem til þeirra er stofnað. Allar aðrar fjárskuldir, þ.m.t. skuldir metnar á gangvirði gegnum rekstrarreikning eru upphaflega færðar á þeim viðskiptadegi þegar félagið gerist aðili að samningsbundnum ákvæðum fjármálagerningsins.

Félagið afskráir fjárskuld þegar samningsbundnum skyldum vegna skuldageringsins er lokið, þær felldar niður eða falla úr gildi.

Félagið flokkar fjárskuldir aðrar en afleiðusamninga sem aðrar fjárskuldir. Slíkar skuldir eru upphaflega færðar á gangvirði að viðbættum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru þessar fjárskuldir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti.

Til fjárskulda félagsins annarra en afleiðusamninga teljast: skuldabréf, viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir.

Lántökukostnaður er færður til lækkunar á fjárskuldinni og leystur upp miðað við virka vexti.

(iii) Hlutfé

Hlutfé er flokkað sem eigið fé. Þegar hlutir sem flokkaðir eru sem eigið fé eru keyptir er fjárhæð kaupverðsins, að meðtöldum beinum kostnaði, færð til lækkunar á eigin fé.

c. Rekstrarfjármunir

(i) Færsla og mat

Rekstrarfjármunir félagsins eru færðir til eignar á kostnaðarverði eða endurmetnu kostnaðarverði að frádragnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun.

Kostnaðarverð samanstendur af beinum kostnaði sem fellur til við kaupin. Kostnaðarverð rekstrarfjármuna sem félagið byggir sjálft innifelur efniskostnað, launakostnað og annan kostnað sem fellur til við að koma eigninni í notkun og eignfærðan fjármagnskostnað á byggingatíma. Aðkeyptur hugbúnaður sem er nauðsynlegur hluti til að starfrækja viðkomandi rekstrarfjármuni er færður til eignar sem hluti af kostnaðarverði þeirra. Jafnframt er við ákvörðun kostnaðarverðs tekið tillit til áætlaðs kostnaðar við niðurlagningu eignanna og kostnaðar sem kann að falla til við lagfæringu á þeim stað þar sem eignirnar voru. Þegar einstakir hlutir rekstrarfjármunar hafa ólíkan nýtingartíma eru þeir aðgreindir í bókhaldi og færðir sérstaklega.

Í samræmi við heimild í alþjóðlegum reikningsskilastaðli eru línur og tengivirki félagsins færð samkvæmt endurmatsaðferð. Þannig eru línur og tengivirki félagsins skráð á endurmetnu verði, sem er gangvirði þeirra á endurmatsdegi að frádragnum endurmetnum afskriftum frá þeim tíma sem eignar var aflað. Endurmat þessara eignar er framkvæmt með reglubundnum hætti, þegar stjórnendur meta það að verulegar breytingar hafi orðið á gangvirði eignanna. Hefur félagið mótað sér stefnu um endurmat rekstrarfjármuna til að uppfylla kröfur fyrir beitingu endurmatsaðferðar. Samkvæmt henni skulu rekstrarfjármunir endurmetnir ef vísbendingar eru um að munur á bókfærðu verði endurmetinna fasteigna og gangvirðis sé orðinn 5% og yfir 5 milljarða kr. Félagið metur stöðuna með formlegum hætti við hvert hálfárs- og ársuppgjör.

Skýringar, frh.:

32. Reikningsskilaaðferðir, frh.:

Verðmatshækkarnir vegna endurmats eru færðar á endurmatsreikning meðal eigin fjár að fráregnum tekjuskattsáhrifum. Afskriftir af endurmetna verðinu eru færðar í rekstrarreikning. Við sölu, afskriftir eða niðurlagningu eignar er sá hluti endurmatsreikningsins sem tilheyrir þeirri eign færður á óráðstafað eigið fé.

Línur og tengivirki félagsins voru endurmetnar í lok árs 2015. Við endurmatið var beitt tvenns konar aðferðum. Annars vegar var litið til áætlaðs endurbyggingarkostnaðar flutningskerfisins, sem var metinn af óháðum sérfræðingum í ársbyrjun 2015 og framreiknaður til ársloka 2015. Hins vegar var lagt mat á rekstrarvirði með sjóðstreymisgreiningu. Matstímabilið var frá 2016 til 2025 og eftir það reiknað framtíðarvirði rekstrar. Endurmat ársins var byggt á rekstrarvirði núverandi eigna félagsins og gert ráð fyrir að fjárfestingar myndu jafngilda afskriftum núverandi eignastofns. Núvirðing framtíðarsjóðstreymis var byggð á veginni meðalardsemi (WACC) sem félaginu er úthlutað fyrir stórnotendur og dreifiveitur.

Hagnaður af sölu rekstrarfjármuna, sem er mismunur á söluverði og bókfærðu verði eignarinnar, er færður í rekstrarreikning meðal annarra tekna, en tap af sölu meðal annars rekstrarkostnaðar.

(ii) Flutningsvirki í byggingu

Flutningsvirki í byggingu eru færð til eignar á því verði sem svarar til aðkeyptrar þjónustu, efnis, beins launakostnaðar og annars beins kostnaðar. Eignir sem ekki hafa verið teknar í notkun eru ekki afskrifaðar. Fjármagnskostnaður vegna fjármögnunar á kostnaðarverði flutningsvirkja í byggingu er eignfærður á byggingartíma og talinn hluti af kostnaðarverði eignarinnar. Eignfærður fjármagnskostnaður er veginn meðalfjármagnskostnaður félagsins á byggingartímanum.

(iii) Leigðar eignir

Þeir leigusamningar félagsins sem ekki eru teknir með í útreikning leiguskulda og leigueigna í samræmi við IFRS 16, eru skilgreindir sem rekstrarleigusamningar og eru leigðar eignir ekki færðar í efnahagsreikning félagsins.

(iv) Kostnaður sem fellur til síðar

Kostnaður við að endurnýja einstaka hluta rekstrarfjármuna er færður til eignar ef líklegt er talið að ávinningur sem felst í eigninni muni renna til félagsins og hægt er að meta kostnaðinn á áreiðanlegan hátt. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar til hans er stofnað.

(v) Afskriftir

Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti miðað við áætlaðan nýtingartíma rekstrarfjármuna, þar til niðurlagsverði er náð. Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Tengivirki	20 - 40 ár
Háspennulínur og strengir	20 - 60 ár
Fasteignir	50 ár
Skrifstofuáhöld, tæki og aðrar eignir	4-10 ár

Afskriftaaðferðir, nýtingartími og niðurlagsverð eru endurmetin á uppgjörsgreigi.

d. Óefnislegar eignir

(i) Undirbúningskostnaður

Undirbúningskostnaður er eignfærður meðal fastafjármuna. Hér er aðallega um að ræða kostnað vegna kannana á línustæðum, undirbúnings lagningar flutningsmannvirkja og kostnað tengdan vinnu við umhverfismat vegna fyrirhugaðra framkvæmda. Fjármagnskostnaður vegna verkefna sem eru í undirbúningi er eignfærður og er talinn hluti af undirbúningskostnaðinum. Þetta á þó ekki við um verkefni sem eru í bið umfram eðlilegt ferli verkefnisins. Kostnaður er ekki afskrifaður á þessu stigi heldur hefur verið tekið tillit til mögulegrar virðisrýmnunar eins og fram kemur í skýringu 32h.

Ef undirbúningskostnaður er að frumkvæði raforkukaupanda hefur félagið samið um að ef ekki verði af framkvæmdum, beri þeir útlagðan kostnað.

Þegar ákvörðun um lagningu flutningsmannvirkis hefur verið tekin og öll tilskilin leyfi hafa fengist, er undirbúningskostnaður eignfærður sem flutningsmannvirki í byggingu.

Á hverjum reikningsskiladegi er eignfærður undirbúningskostnaður yfirfarinn af stjórnendum með tilliti til skilyrða reikningsskilareglna um eignfærslu og virðisrýmnun færð ef talið er að forsendur séu ekki lengur til staðar.

Útlagður kostnaður við almennar rannsóknir er gjaldfærður þegar hann fellur til.

Skýringar, frh.:

32. Reikningsskilaaðferðir, frh.:

(ii) Hugbúnaður og aðrar óefnislegar eignir

Hugbúnaður og aðrar óefnislegar eignir eru metnar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun.

(iii) Afskriftir

Afskriftir eru færðar línulega í rekstrarreikning miðað við áætlaðan nýtingartíma. Nýtingartími hugbúnaðar er 4 ár.

e. Eignarhlutur í dótturfélagi

Félagið á dótturfélagið Landsnet ehf. Ekki er gerður samstæðureikningur og er eignarhluturinn færður á upphaflegu kostnaðarverði. Engin starfsemi hefur verið í dótturfélaginu frá stofnun. Hlutfélagið er 500 þús. kr.

f. Eignarhlutur í hlutdeildarfélagi

Hlutdeildarfélag er félag þar sem félagið hefur veruleg áhrif á fjárhags- og rekstrarstefnu, en ekki yfirráð. Veruleg áhrif eru alla jafna til staðar þegar félagið ræður 20-50% atkvæðisréttar. Hlutdeildarfélag er fært í ársreikninginn með hlutdeildaraðferð og er í upphafi fært á kostnaðarverði. Ársreikningurinn inniheldur hlutdeild í afkomu og eiginfjárhreyfingum hlutdeildarfélags frá upphafi áhrifa til loka þess. Verði hlutdeild félagsins í tapi meiri en bókfært verði hlutdeildarfélags er bókfærða verðið fært í núll og færslu frekara taps hætt nema félagið hafi gengist í ábyrgðir fyrir hlutdeildarfélagið eða fjármagnað það.

g. Birgðir

Rekstrarvöru- og varahlutabirgðir eru færðar á kostnaðarverði. Úreltar og ónýtar birgðir eru gjaldfærðar. Kostnaður við birgðir er byggður á „fyrst inn - fyrst út“ reglunni (FIFO) við birgðamat og tekur til kostnaðar sem stofnað hefur verið til við kaup birgðanna og við að koma þeim á staðinn og í notkunarhæft ástand.

h. Virðisrýrnun

(i) Fjáreignir

Á hverjum uppgjörssdegi er kannað hvort til staðar sé hlutlæg vísbending um virðisrýrnun fjáreigna. Virði fjáreignar telst hafa rýrnað ef hlutlægar vísbendingar eru um að einn eða fleiri atburðir sem átt hafa sér stað benda til þess að vænt framtíðarsjóðstreymi af viðkomandi eign verði lægra en áður var talið.

Virðisrýrnun fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði er mismunurinn á bókfærðu verði þeirra annars vegar og núvirtu væntu framtíðarsjóðstreymi miðað við upphaflega virka vexti hins vegar.

Einstakar mikilvægar fjáreignir eru prófaðar sérstaklega hver fyrir sig með tilliti til virðisrýrnunar. Aðrar fjáreignir eru flokkaðar saman eftir lánsáhættueinkennum.

Virðisrýrnun fjáreigna er færð í rekstrarreikning.

(ii) Aðrar eignir

Bókfært verði annarra eigna, að undanskildum birgðum, er yfirfarið á hverjum uppgjörssdegi til að meta hvort vísbendingar séu um virðisrýrnun þeirra. Sé einhver slík vísbending til staðar er endurheimtanleg fjárhæð eignarinnar metin.

Virðisrýrnun er gjaldfærð þegar bókfært verði eignar eða fjárskapandi einingar er hærra en endurheimtanleg fjárhæð hennar. Fjárskapandi eining er minnsti aðgreinanlegi hópur eigna sem myndar sjóðstreymi sem er að mestu leyti óháð öðrum eignum eða hópum eigna. Virðisrýrnun er gjaldfærð í rekstrarreikningi en síðan til hlutfallslegrar lækkunar á bókfærðu verði annarra eigna sem tilheyra einingunni. Virðisrýrnun endurmats eigna er færð til lækkunar á endurmatsreikningi að því marki sem nemur endurmati vegna þeirrar eignar.

Endurheimtanleg fjárhæð eignar er hreint gangvirði hennar eða nýtingarvirði, hvort sem hærra reynist. Nýtingarvirði er metið miðað við áætlað framtíðarsjóðstreymi, sem er núvirt með vöxtum fyrir skatta, sem endurspeglar mat markaðarins á tímavirði peninga hverju sinni og þeirri áhættu sem fylgir eigninni.

i. Lífeyrisgreiðslur

(i) Iðgjaldatengd lífeyriskerfi

Félagið greiðir iðgjöld vegna starfsmanna sinna til sjálfstæðra iðgjaldatengdra lífeyrissjóða. Félagið ber enga ábyrgð á skuldbindingum sjóðanna. Iðgjöldin eru gjaldfærð í rekstrarreikningi eftir því sem þau falla til.

Skýringar, frh.:

32. Reikningsskilaaðferðir, frh.:

(ii) Réttindatengd lífeyriskerfi

Samkvæmt samningi félagsins við Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins (LSR) skulu skuldbindingar vegna starfsmanna félagsins sem eiga aðild að LSR gerðar upp árlega. LSR metur sérstaklega í árslok núvirta áfallna lífeyrisskuldbindingu sem myndast hefur á því ári og dregur frá útreiknaðri fjárhæð iðgjöld sem starfsmenn og félagið hafa greitt sjóðnum vegna áunninna réttinda á árinu. Mismunurinn er gjaldfærður í rekstrarreikningi og greiddur árlega. Tryggingafræðilegt mat skal miðað við að áfallin skuldbinding vegna ársins sé reiknuð til núvirðis í árslok með þeim ársvöxtum, sem almennt eru notaðir við mat á skuldbindingum lífeyrissjóða, nú 3,14%.

j. Skuldbindingar

Skuldbinding er færð í efnahagsreikninginn þegar félaginu ber lagaleg skylda eða hefur tekið á sig skuldbindingu vegna fyrri atburðar og líklegt er að kostnaður lendi á því við að gera upp skuldbindinguna. Skuldbindingin er metin út frá væntu framtíðarfjárflæði, sem er núvirt með vöxtum sem endurspeglar markaðsvexti og þá áhættu sem fylgir skuldbindingunni.

(i) Niðurrifsskuldbinding

Félagið hefur áætlað kostnað við niðurrif núverandi línustæða. Niðurrifskostnaðurinn hefur verið núvirtur miðað við áætlaðan líftíma háspennulína félagsins og er núvirt fjárhæð færð annars vegar til hækunar á viðkomandi eign og hins vegar sem skuldbinding í efnahagsreikningi.

k. Tekjur af raforkuflutningi

Landsnet annast flutning raforku og kerfisstjórnun samkvæmt ákvæðum III. kafla raforkulaga nr. 65/2003. Tekjusköpun orkuflutnings er samkvæmt mældri afhendingu orkunnar og gildandi gjaldskrá á hverjum tíma. Gjaldskrá er háð tekjumörkum sem félaginu er sett á grundvelli 12. gr. raforkulaganna og eru undir eftirliti Orkustofnunar.

Tekjusköpun flutningstapa og kerfisþjónustu er einnig samkvæmt mældri afhendingu og gildandi gjaldskrá. Gjaldskráin er grundvölluð á innkaupsverði, byggt á útboðum. Hún er utan tekjumarkna en háð eftirliti Orkustofnunar. Réttur til tekjuskráningar og að gera reikning vegna flutnings á raforku verður til þegar raforka er flutt og afhent.

l. Leigugreiðslur

Leigugreiðslur vegna rekstrarleigusamninga eru færðar í rekstrarreikning með línulegum hætti á leigutímanum.

Eignaleiga sem svarar til fjármagnskostnaðar og afskrifta á árinu vegna afnota af flutningsmannvirkjum raforkufyrirtækja er gjaldfærð í ársreikningnum. Leigugjaldið er undir eftirliti Orkustofnunar.

m. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

Fjármunatekjur samanstanda af vaxtatekjum af fjárfestingum, breytingum á gangvirði fjáreigna þar sem gangvirðisbreyting er færð í rekstrarreikning, söluhagnaði af eignarhlutum í hlutdeildarfélagum og gengishagnaði af erlendum gjaldmiðlum sem er færður í rekstrarreikning. Vaxtatekjur eru færðar eftir því sem þær falla til miðað við virka vexti.

Fjármagnsgjöld samanstanda af vaxtakostnaði af lántökum, bakfærslu núvirðingar niðurrifsskuldbindingar, gengistapi af erlendum gjaldmiðlum, breytingum á gangvirði fjáreigna þar sem gangvirðisbreyting er færð í rekstrarreikning og virðisrýrnun fjáreigna. Lántökukostnaður er færður í rekstrarreikning miðað við virka vexti.

Hagnaði og tapi vegna gengisbreytinga erlendra gjaldmiðla er jafnað saman.

n. Tekjuskattur

Tekjuskattur á afkomu ársins samanstendur af tekjuskatti til greiðslu og frestuðum tekjuskatti. Tekjuskattur er færður í rekstrarreikning nema þegar hann tengist liðum sem eru færðir í yfirlit um heildarafkomu eða beint á eigið fé, en í þeim tilvikum er tekjuskatturinn færður með sama hætti.

Tekjuskattur til greiðslu er tekjuskattur sem áætlað er að komi til greiðslu á næsta ári vegna skattskylds hagnaðs ársins, miðað við gildandi skatthlutfall á uppgjörstegi. Tekjuskattshlutfall félagsins er 20%.

Frestaður tekjuskattur er færður vegna tímabundins mismunar á bókfærðu verði eigna og skulda í ársreikningnum annars vegar og skattverði þeirra hins vegar. Útreikningur á frestuðum skatti byggist á því skatthlutfalli sem vænst er að verði í gildi þegar tímabundinn mismunur kemur til með að snúast við, miðað við gildandi lög á uppgjörstegi.

Skýringar, frh.:

32. Reikningsskilaaðferðir, frh.:

o. Hagnaður á hlut

Í ársreikningnum er sýndur grunnhagnaður á hlut og þynntur hagnaður á hlut fyrir almenna hluti í félaginu. Grunnhagnaður á hlut er reiknaður sem hlutfall afkomu, sem ráðstafað er til almennra hluthafa í félaginu, og vegins meðalfjölda útistandandi almennra hluta á árinu. Þynntur hagnaður á hlut er jafn grunnhagnaði þar sem félagið hefur ekki gert kaupréttarsamninga eða gefið út breytanleg skuldabréf.

p. Starfspáttayfirlit

Samkvæmt raforkulögum er félaginu einungis heimilt að annast flutning á raforku og kerfisstjórnun á Íslandi, auk þess sem því er heimilt að starfrækja raforkumarkað. Félagið hefur ekki hafið starfrækslu raforkumarkaðar og lítur á núverandi starfsemi sem einn starfspátt og er því ekki birt starfspáttayfirlit.

q. Nýir reikningsskilastaðlar og túlkanir á þeim

Félagið hefur tekið upp alla alþjóðlega reikningsskilastaðla, breytingar á þeim og túlkanir sem Evrópusambandið hefur staðfest í árslok 2019 og gilda um árið 2019 og eiga við um starfsemi þess. Félagið hefur ekki tekið upp staðla, breytingar á stöðlum eða túlkanir sem taka gildi eftir árslok 2019, en heimilt er að taka upp fyrr. Á árinu 2019 var tekinn upp staðallinn IFRS 16 Leigusamningar en hann tók gildi 1. janúar 2019.

(i) IFRS 16 Leigusamningar

Almennt um IFRS 16

IFRS 16 Leigusamningar tók gildi 1. janúar 2019 og kom í stað IAS 17 Leigusamningar og tengdra túlkana.

Með IFRS 16 eru samræmdar reikningsskilaaðferðir um færslu leigusamninga í efnahagsreikningi leigutaka. Vegna þessa hefur félagið sem leigutaki eignfært leigueignir vegna réttar félagsins til að nota þær og leiguskuldir vegna skuldbindingar félagsins til að greiða leigu. Færsla leigusamninga hjá leigusala er svipuð og samkvæmt fyrr reikningsskilaaðferðum, þ.e. leigusali flokkar hvern leigusamning annaðhvort sem fjármögnunarleigusamning eða rekstrarleigusamning. Beiting IFRS 16 hefur ekki haft áhrif á reikningsskil félagsins sem leigusala.

Félagið nýtir sér undanþágu staðalsins frá endurflokkun samninga sem hafa verið skilgreindir sem leigusamningar samkvæmt IAS 17 og IFRIC 4 fyrir innleiðingardag. Kröfum IFRS 16 er þannig við innleiðingu beitt á leigusamninga sem voru flokkaðir sem slíkir á innleiðingardeg.

Skilgreining á leigusamningi

Félagið leggur nú mat á það hvort samningur sé eða innihaldi leigusamning byggt á nýrri skilgreiningu á leigusamningi. Samkvæmt IFRS 16 er samningur leigusamningur ef hann veitir rétt til yfirráða yfir skilgreindri eign á tímabili í skiptum fyrir endurgjald.

Áhrif við upptöku

Félagið hefur beitt IFRS 16 frá 1. janúar 2019. Félagið tók upp staðallinn með því að beita aðferð uppsafnaðra áhrifa, þar sem leigueignir voru færðar við sömu fjárhæðum og leiguskuldir, án áhrifa á eigið fé 1. janúar 2019 og án þess að breyta samanburðarfjárhæðum vegna ársins 2018. Áhrif staðalsins voru þau að leigueignir og leiguskuldir að fjárhæð 1,7 milljón USD voru færð í efnahagsreikning þann 1. janúar 2019.

Leigueignir og leiguskuldir félagsins sem leigutaka eru vegna húsnæðis og lóða. Við útreikning fjárhæða leigueigna og leiguskulda var lagt mat á leigutíma og vexti á nýju lánsfé enda var ekki unnt að ákvarða innbyggða vexti í leigusamningum með áreiðanlegum hætti.

Stjórnendur hafa lagt mat á hvaða vextir séu viðeigandi við útreikning leiguskuldbindingar miðað við vænta vexti af nýju lánsfé. Við matið var horft til ýmissa þátta en einkum tegund leigueignar, staðsetningar hennar, ástands og leigutíma. Vextir voru ákvarðaðir sem 5%.

Stjórnendur þurftu jafnframt að leggja mat á leigutíma, einkum vegna ótímabundinna samninga og samninga með framlengingar- og / eða uppsagnarheimildum. Ákvarðaður leigutími kann að vera lengri eða styttri en sá leigutími sem tilgreindur er í samningi. Leigutími leigusamninga um húsnæði var ákvarðaður á bilinu 2 - 30 ár og leigutími lóðarleigusamninga 50 ár.

Leigusamningar félagsins um húsnæði og lóðir voru flokkaðir sem rekstrarleigusamningar fram til 1. janúar 2019 og því ekki færðir í efnahagsreikning félagsins í árslok 2018. Við innleiðingu IFRS 16 voru skuldbindingarnar núvirtar og færðar sem leiguskuldir að fjárhæð 1,7 milljón USD í efnahagsreikning félagsins þann 1. janúar 2019.

Skýringar, frh.:

32. Reikningsskilaaðferðir, frh.:

Leigueignir

Leigueignir eru upphaflega færðar í efnahagsreikning á upphafsdegi leigusamninga og metnar á kostnaðarverði. Þær eru síðan metnar á endurmetnu verði líkt og sambærilegar eignir til eigin nota sem eru í eigu félagsins að teknu tilliti til afskrifta, virðisýrnnunar og leiðréttinga vegna endurmats leiguskulda, eftir því sem við á. Leigueignir eru í efnahagsreikningi meðal rekstrarfjármuna.

Leiguskuldir

Leiguskuldir eru upphaflega færðar í efnahagsreikning á upphafsdegi leigusamninga og metnar miðað við núvirði leigugreiðslna sem eru ógreiddar á þeim tíma, þar sem leigugreiðslur eru núvirtar með vöxtum félagsins á nýju lánsfé.

Eftir upphaflega færslu er bókfært verð leiguskulda hækkað vegna vaxtagjalda og lækkað vegna greiddra leigugreiðslna. Bókfært verð er jafnframt endurmetið þegar breyting verður á framtíðarleigugreiðslum vegna breytinga á vísitölu eða vöxtum, á mati á þeirri fjárhæð sem vænst er að þurfi að greiða á grundvelli hrakvirðistryggingar, eða þegar við á, breytinga á mati á því hvort nokkuð víst er að kaupheimild eða framlengingarheimild verði nýtt eða að uppsagnarheimild verði ekki nýtt. Leigugreiðslum er skipt í vaxtagjaldahluta annars vegar og afborgunarhluta leiguskulda hins vegar. Vaxtagjaldahluti leigugreiðslna fer almennt lakkandi eftir því sem líður á leigutíma. Leiguskuldir eru meðal annarra langtímaskulda í efnahagsreikningi.

Áhrif á rekstrarreikning

Vegna færslu leigusamninga samkvæmt IFRS 16 hefur félagið fært í rekstrarreikning á tímabilinu afskriftir að fjárhæð 143 þús. USD, vaxtagjöld að fjárhæð 83 þús. USD og gengishagnað að fjárhæð 73 þús. USD.

Beiting IFRS 16 á árinu 2019 leiðir til þess að EBITDA tímabilsins er 182 þús. USD hærri en hefði verið ef fyrri reikningsskilaaðferðum vegna leigusamninga hefði verið beitt áfram.

	Liður í rekstrar- reikningi	Gjaldfærsla skv. IFRS 16 á tímabilinu 1.1-31.12.2019	Gjaldfærsla ef IAS 17 hefði verið beitt áfram	Áhrif vegna beitingar IFRS 16 1.1-31.12.2019
Afskriftir leigueigna	Afskriftir	143		143
Vaxtagjöld af leiguskuldbindingum	Vaxtagjöld	83		83
Gengishagnaður leiguskuldbindinga	Fjármagnsliðir (73)	(73)
Breytilegar leigugreiðslur *	Rekstur flutn.k.	1.086	1.086	0
Gjöld vegna rekstrarleigusamninga			138 (138)
Gjöld vegna lóðarleigu			44 (44)
Samtals		1.239	1.268 (29)

* Um er að ræða breytilegar leigugreiðslur sem ekki taka mið af vísitölu eða vöxtum. Í samræmi við IFRS 16 eru þær ekki teknar með í útreikning leiguskulda og leigueigna heldur gjaldfærðar eftir því sem þær falla til.

Þessar leigugreiðslur eru vegna leigu hluta af flutningsvirkjum innlendra orkufyrirtækja. Leigusamningarnir eru ótímasettir og er útreikningur leiguverðs undir eftirliti Orkustofnunar. Árið 2019 námu leigugreiðslur 1,1 milljónum USD (2018: 1,4 milljónum USD)

Áhrif á sjóðstreymi

Samkvæmt IAS 17 voru allar greiðslur vegna rekstrarleigu sýndar meðal rekstrarhreyfinga í sjóðstreymi. Áhrif innleiðingar IFRS 16 á sjóðstreymi eru hækkan handbærs fjár frá rekstri um 0,1 milljónir USD og lækkan á handbæru fé vegna fjármögnunarhreyfinga um sömu upphæð.

Viðauki 1 - Stjórnarháttayfirlýsing

Stjórn og stjórnarhættir Landsnets hf.

Hlutverk Landsnets samkvæmt raforkulögum nr. 65/2003 er að reka flutningskerfi raforku og annast kerfisstjórnun. Félaginu ber að tryggja og viðhalda hæfni flutningskerfisins til lengri tíma og tryggja rekstraröryggi raforkukerfisins. Landsnet ber einnig að sjá til þess að jafnvægi sé á milli framboðs og eftirspurnar rafmagns á hverjum tíma og annast uppgjör orkuflæðis á landsvísu. Þá á félagið að stuðla að því að efla virkni raforkumarkaðarins.

Stjórnarhættir

Stjórn Landsnets hf. leitast við að viðhalda góðum stjórnarháttum og fylgja „Leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja“ sem Viðskiptaráð Íslands, Nasdaq OMX Iceland og Samtök atvinnulífsins gáfu út og gilda frá og með 1. júní 2015. Stjórn setur sér starfsreglur, þar sem valdssvið hennar er skilgreint og verksvið gagnvart forstjóra. Núverandi starfsreglur voru staðfestar á stjórnarfundum Landsnets 15. febrúar 2019 og eru aðgengilegar á aðalskrifstofu félagsins.

Innra eftirlit og áhættustýring

Til að tryggja að reikningsskil Landsnets séu í samræmi við góða reikningsskilavenju hefur félagið lagt áherslu á vel skilgreind ábyrgðarsvið, eðlilega aðgreiningu starfa, ásamt reglulegri skýrslugjöf og gegnsæi í starfseminni. Mánaðarleg skýrslugjöf ásamt rýni fyrir einstök svið er mikilvægur þáttur í eftirliti með afkomu og öðrum lykilþáttum starfseminnar. Stjórn hefur eftirlit með fjármálalegri áhættu félagsins. Upplýsingar um áhættustýringu má finna í skýringu nr. 28 í ársreikningi félagsins.

Gildi félags og siðareglur

Starfsmönnum ber að hafa gildi Landsnets að leiðarljósi í öllum störfum sínum og athöfnum. Gildin taka mið af hlutverki og framtíðarsýn félagsins og eru grundvöllur þess fyrirtækjabrags sem sóst er eftir. Gildi Landsnets eru: virðing, samvinna og ábyrgð.

Siðareglur Landsnets voru samþykktar á stjórnarfundum 25. júlí 2005 og eiga að stuðla að heiðarleika, réttisýni og sanngírni starfsfólks gagnvart hvert öðru, gagnvart félaginu og viðskiptavinum þess. Reglunum er einnig ætlað að efla traust og tiltrú viðskiptavina og almennings á Landsneti og að takmarka hættuna á því að álit almennings á Landsneti bíði hnekki. Það er mat stjórnar Landsnets að skýrar siðareglur, sem hafðar eru í heiðri í daglegum störfum, séu grunnur að velgengni og framtíðarvexti félagsins. Siðareglur Landsnets ná til allra starfsmanna félagsins, einnig til stjórnarmanna og forstjóra. Siðareglur Landsnets hf. eru aðgengilegar á aðalskrifstofu félagsins.

Framtíðarsýn og stefnuáherslur

Framtíðarsýn Landsnets er „Rafvædd framtíð í takt við samfélagið“. Nútímasamfélög reiða sig í æ ríkari mæli á örugga afhendingu raforku og því er nauðsynlegt að treysta rekstur flutningskerfis raforku. Landsnet hefur sett sér það markmið að tryggja örugga afhendingu á raforku til framtíðar og að viðhalda jafnvægi milli framleiðslu og notkunar. Félagið ætlar að ná eins breiðri sátt og mögulegt er um þær leiðir sem farnar verða og taka tillit til þarfa samfélagsins á hverjum tíma ásamt því að sýna ábyrgð í umgengni við náttúruna. Landnet einsetur sér jafnframt að stuðla að heilbrigðu markaðsumhverfi á raforkumarkaði og hagkvæmri nýtingu fjármuna.

Stefna Landsnets byggir á hlutverki félagsins og framtíðarsýn. Stefnan birtist í stefnu- og skipulagsáherslum sem verða leiðarljós starfsemi félagsins næstu árin.

Stefnuáherslur

Landsnet hefur skilgreint fjórbætt loforð við samfélagið í formi stefnuáherslna. Þau endurspeglar stefnu félagsins og þá áfanga sem þarf að ná til að komast þangað sem framtíðarsýn Landsnets vísar okkur. Loforðin eru:

Við vinnum fyrir þig

Við erum þjónustufyrirtæki – við vinnum fyrir þig í takt við samfélagið og höfum sett okkur það markmið að tryggja örugga afhendingu á raforku. Í því skyni hefur félagið sett sér markmið um að áreiðanleiki raforkuflutningskerfisins sé hærri en 99,99%

Stefnum að rafvæddri framtíð

Við byggjum flutningskerfi raforku til framtíðar og tryggjum jafnt aðgengi íbúa að öruggu rafmagni með skilvirkan rekstur og fjárfestingar að leiðarljósi með það að markmiði að flutningsgjöld raforku hækki ekki til lengri tíma.

Stjórnarháttayfirlýsing, frh.:

Við tökum ábyrgð

Fyrir okkur eru loftlagsmál raforkumál – við ætlum að styðja við nýja tækni og samkeppnisviðskipti sem eru forsendur fyrir samkeppnishæfni endurnýjanlegrar orku gagnvart mengandi orkugjöfum. Í því markmið mun Landsnet skoða forsendur þess að settur verði upp skyndimarkaður á Íslandi.

Við hlustum

Við erum í takt við samfélagið á hverjum tíma og sýnum ábyrgð í umgengni við náttúruna með betri nýtingu núverandi virkjana og drögum úr umhverfisáhrifum mannvirkja. Í því skyni hefur félagið sett sér markmið um kolefnislaust Landsnet 2030.

Skipulagsáherslur

Landsnet hefur skilgreint tvíþætt loforð í formi skipulagsáherslna. Þau eru lykilforsendur – nokkurs konar stuðningsáherslur – sem styðja við stefnuna út í samfélagið. Loforðin eru:

Eftirsóknarverður vinnustaður

Við viljum skapa eftirsóknarverðan vinnustað þar sem umhyggja og öryggi starfsfólks er haft í hávegum. Hugað er að því að starfsfólk fái að takast á við spennandi verkefni og þróast í faglegu umhverfi.

Umbótahugsun og áhættustýring einkenna okkar störf

Áhersla er á áhættustýringu og stöðugar umbætur, nýja ferlahugsun og áætlun um samfelldan rekstur.

Stjórnskipulag Landsnets

Helstu einingar í stjórnskipulagi Landsnets eru stjórn og framkvæmdastjórn félagsins. Framkvæmdastjórn félagsins er samansett af forstjóra og fimm framkvæmdastjórum. Þá er ein undirnefnd stjórnar, endurskoðunarnefnd en að auki fer stjórn fer með hlutverk starfskjaranefndar.

Fyrirkomulag samskipta hluthafa og stjórnar

Í samræmi við ákvæði í lögum um stofnun Landsnets nr. 75/2004 og raforkulögum nr. 65/2003 skulu stjórnarmenn í félaginu vera að öllu leyti óháðir vinnslu-, dreifingar- og sölufyrirtækjum raforku, hvort sem slík fyrirtæki eru eigendur félagsins eður ei. Er þetta gert til að fullnægja lögbundnum kröfum um að flutningsfyrirtækið gæti fyllsta hlutleysis og jafnræðis í starfsemi sinni.

Vegna hinnar sérstöku stöðu félagsins skv. III. kafla raforkulaga og ríkra skyldna til þess að gæta hlutleysis og jafnræðis skal áréttað að hluthöfum er óheimilt að skipta sér af einstökum úrlausnarefnum er varða starfrækslu Landsnets hf.

Afskipti hluthafa skulu að meginstefnu til takmarkast við almennar stefnumarkandi ákvarðanir á reglulegum hluthafafundum, t.a.m. um fjárhagsleg markmið rekstrar félagsins.

Stjórn

Stjórn Landsnets hf. hefur æðsta vald í málefnum félagsins á milli aðalfunda. Stjórnin ber ábyrgð á stefnumótun félagsins og stærri ákvörðunum á milli hluthafafunda sem m.a. eru tilgreindar í starfsreglum stjórnar. Hún hefur eftirlit með öllum rekstri félagsins og fylgir því eftir að starfsemin sé að jafnaði í réttu og góðu horfi. Hún tryggir að nægilegt eftirlit sé haft með meðferð fjármuna félagsins og góð regla sé á bókhaldi og uppgjöri. Stjórnin ræður forstjóra félagsins. Allir stjórnarmenn eru óháðir félaginu og hluthöfum samkvæmt 8. gr raforkulaga 65/2003.

Í stjórn Landsnets eru kjörnir fimm aðalmenn en þeir eru:

Sigrún Björk Jakobsdóttir, formaður stjórnar.

Sigrún Björk Jakobsdóttir er fædd árið 1966. Sigrún Björk hefur setið í stjórnnum fjölmargra fyrirtækja, samtaka, stofnana og nefnda og hefur víðtæka reynslu af vettvangi ferðaþjónustu og sveitarstjórnarmála. Hún var bæjarfulltrúi á Akureyri frá 2002- 2010 og bæjarstjóri þar frá 2007-2009. Sigrún Björk er framkvæmdastjóri Isavia Innanlandsflugvalla. Hún var kjörin í stjórn Landsnets á aðalfundi 7.apríl 2016.

Stjórnarháttayfirlýsing, frh.:

Svana Helen Björnsdóttir, stjórnarmaður

Svana Helen Björnsdóttir er fædd árið 1960. Svana Helen Björnsdóttir stundaði nám í rafmagnsverkfræði við Háskóla Íslands og síðan framhaldsnám við Technische Universität Darmstadt í Þýskalandi, þaðan sem hún lauk Dipl.-Ing. meistaraprófi í raforkuverkfræði árið 1987. Hún hefur einnig lokið námi í rekstrarverkfræði við Háskóla Íslands og leggur nú stund á doktorsnám í verkfræði við Háskólann í Reykjavík. Svana stofnaði upplýsingatæknifyrirtækið Stika ehf. árið 1992 og starfaði þar sem framkvæmdastjóri þar til Stiki sameinaðist hugbúnaðarfyrirtækinu Klöppum grænum lausnum hf. í júní 2019. Svana starfar nú sem framkvæmdastjóri hjá Klöppum grænum lausnum. Hún var formaður Samtaka iðnaðarins 2012-2014 og sat þá samtímis í framkvæmdastjórn og stjórn Samtaka atvinnulífsins. Hún hefur setið í stjórn fjölmargra fyrirtækja, samtaka og stofnana og hefur víðtæka reynslu af rekstri fyrirtækja bæði hérlendis og erlendis. Svana hefur setið í stjórn Landsnets frá 31. mars 2009.

Ómar Benediktsson, stjórnarmaður

Ómar Benediktsson er fæddur árið 1959. Hann stundaði nám í Háskóla Íslands og útskrifaðist sem cand oecon. af fyrirtækjasviði við viðskiptafræðideild skólans. Ómar starfaði við stjórnunarstörf í ferða- og flugmálum í 30 ár. Í byrjun árs 2012 skipti hann um starfsvettvang og er nú framkvæmdastjóri Farice ehf. sem sér um fjarskiptasamband Íslands við umheiminn og stuðlar að uppbyggingu gagnaversiðnaðar á Íslandi. Ómar hefur setið í stjórn fjölmargra fyrirtækja, bæði innlendra og erlendra, samtaka og stofnana og hefur víðtæka reynslu af rekstri fyrirtækja bæði hérlendis og erlendis. Ómar hefur setið í stjórn Landsnets frá 29. mars 2012.

Ólafur Rúnar Ólafsson, stjórnarmaður

Ólafur Rúnar Ólafsson er fæddur árið 1975. Ólafur Rúnar hefur starfað sem lögmaður frá árinu 2002 og fékk málflytningaréttindi fyrir Hæstarétti Íslands árið 2011. Hann var svæðisstjóri Lögheimtunnar ehf. og Motus innheimtuþjónustu á Norðurlandi um tólf ára skeið þar til 2016 að hann tók við starfi sveitarstjóra Eyjafjarðarsveitar á miðju kjörtímabili. Ólafur Rúnar er eigandi og rekur nú Lögmannsstofu Norðurlands ehf. en lögmannsstofan er með skrifstofu á Akureyri. Ólafur Rúnar hefur setið í yfirkjörstjórn Norðausturkjördæmis 2009-2017, var um skeið stjórnarmaður í Rekstrarfélagi verðbréfasjóða ÍV hf. og hefur haft umsjón með kennslu í félagarétti við Félagsvísinda- og lagadeild Háskólans á Akureyri undanfarin ár. Ólafur Rúnar hefur víðtæka reynslu af lögmannsstörfum og lögfræðiráðgjöf við fyrirtæki og opinbera aðila. Ólafur Rúnar kom inn sem varamaður stjórnar í upphafi árs 2018 en var svo kosinn í stjórn á aðalfundi félagsins 23. mars 2018.

Svava Bjarnadóttir, stjórnarmaður

Svava Bjarnadóttir er fædd árið 1964. Svava hefur áralanga reynslu af stjórnun fyrirtækja, þ.e. á sviði fjármála, mannauðs og stefnumótunar ásamt því að hafa setið í fjölda stjórna. Hún er viðskiptafræðingur frá HÍ, (CandOecon) með áherslu á fjármál fyrirtækja, ásamt því að vera alþjóðlega vottaður markþjálfari með ACC vottun frá ICF. Svava hefur tekið virkan þátt í íslensku atvinnulífi meðal annars var hún ein af hluthöfum Mannvits og fjármálastjóri þess félags á árunum 2000-2012 og mannauðsstjóri á árunum 2005-2007. Svava var ein af stofnendum ráðgjafafyrirtækisins Strategíu ehf en starfar nú og rekur fyrirtækið Kapitula ehf sem sérhæfir sig í leiðtogaþjálfun og stjórnendaþjálfun fyrir meðalstór og stór fyrirtæki. Svava hefur verið varamaður í stjórn en var kosinn í stjórn á aðalfundi félagsins 23. mars 2018.

Stjórnin hélt 14 fundi á árinu 2019. Nefndin var fullskipuð á átta fundum. Á fjórum fundum vantaði einn nefndarmann og á tveimur fundum vantaði tvo nefndarmenn.

Forstjóri og framkvæmdastjórn Landsnets

Starfsskyldur forstjóra

Forstjóri ber ábyrgð á daglegum rekstri félagsins. Hann fer með ákvörðunarvald í öllum málefnum félagsins sem ekki eru falin öðrum skv. lögum nr. 2/1995 og samþykktum félagsins. Forstjóri stendur fyrir rekstri félagsins í samræmi við reglur eða ákvarðanir stjórnar, samkvæmt samþykktum þess og lögum. Forstjóri ritar firma félagsins og hefur prókúru fyrir það. Forstjóra er heimilt að veita öðrum starfsmönnum félagsins umboð til að fara með afmarkaðar heimildir starfsskyldu sinnar að fengnu samþykki stjórnar félagsins. Forstjóri ber ábyrgð á að greina, mæla, fylgjast með og hafa eftirlit með áhættum sem starfseminni fylgja. Honum ber að viðhalda skipuriti sem skýrt tilgreinir ábyrgðarsvið, heimildir starfsmanna og boðleiðir innan félagsins. Forstjóri skal móta markmið fyrir innra eftirlit í samráði við stjórn félagsins og fylgjast með því að það eftirlitskerfi sé skilvirkt. Forstjóri undirbýr fundi stjórnar ásamt formanni hennar og gefur stjórninni reglulega skýrslu um störf og hag félagsins.

Stjórnarháttayfirlýsing, frh.:

Guðmundur Ingi Ásmundsson, forstjóri

Guðmundur Ingi er fæddur árið 1955. Hann lauk prófi í rafmagnsverkfræði 1980 frá Háskóla Íslands og meistaraþrófi í raforkuverkfræði 1982 frá Danmarks Tekniske Universitet (DTU). Guðmundur Ingi réðst til Landsvirkjunar árið 1982 og starfaði sem verkfræðingur í rekstrardeild, síðar yfirverkfræðingur og deildarstjóri kerfisdeildar frá árinu 1993. Kerfisstjóri Landsnets frá stofnun þess 1. janúar 2005. Framkvæmdastjóri kerfisstjórnar frá 1. nóvember 2005. Guðmundur Ingi var aðstoðarforstjóri Landsnets frá 1. janúar 2008 og forstjóri frá 1. janúar 2015.

Í framkvæmdastjórn Landsnets hf. skipa auk forstjóra:

Einar S. Einarsson, framkvæmdastjóri stjórnunarsviðs
Guðlaug Sigurðardóttir, framkvæmdastjóri fjármálasviðs
Þorvaldur Jacobsen, framkvæmdastjóri kerfisstjórnunarsviðs
Nils Gustavsson, framkvæmdastjóri framkvæmda- og rekstrarsviðs
Sverrir Jan Norðfjörð, framkvæmdastjóri þróunar- og tæknisviðs

Endurskoðunarnefnd

Stjórn félagsins skipar í endurskoðunarnefnd. Í núverandi endurskoðunarnefnd Landsnets hf. sitja:
Margret G. Flóvenz, endurskoðandi, formaður.
Ólafur Rúnar Ólafsson, stjórnarmaður Landsnets hf.
Svava Bjarnadóttir, stjórnarmaður Landsnets hf.

Endurskoðunarnefnd Landsnets hf. hefur sett sér starfsreglur og er hlutverk hennar skilgreint í þeim en þar segir: Endurskoðunarnefnd skal meðal annars hafa eftirfarandi hlutverk án tillits til ábyrgðar stjórnar, stjórnenda eða annarra á þessu sviði:

- Eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila.
- Eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits félagsins, innri endurskoðun ef við á og áhættustýringu.
- Eftirlit með endurskoðun ársreiknings og annarra fjárhagsupplýsinga félagsins.
- Mat á óhæði endurskoðanda eða endurskoðunarfyrtækis félagsins og eftirlit með öðrum störfum endurskoðanda eða endurskoðunarfyrtækis.

Þá gerir nefndin tillögur að úrbótum og tekur til umfjöllunar mál að beiðni stjórnar. Endurskoðunarnefnd setur fram tillögu til stjórnar um löggiltan endurskoðanda eða endurskoðunarfyrtækis fyrir félagið ár hvert.

Nefndin hélt 7 fundi á árinu 2019 og var nefndin fullskipuð á þeim fundum að fráskildum tveimur fundum en þá var einn nefndarmaður fjarverandi.

Starfskjaranefnd

Stjórn Landsnets hf. fer með hlutverk starfskjaranefndar. Landsnet hf. hefur sett fram starfskjarastefnu sem samþykkt var á aðalfundi félagsins 31. mars 2011. Starfskjarastefnan er aðgengileg á heimasíðu félagsins. Málefni tengd starfskjaranefnd eru tekin fyrir á stjórnarfundum þegar við á.

Viðauki 2 - Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Hlutverk, stefna og viðskiptalíkan

Hlutverk Landsnets er að tryggja hagkvæma uppbyggingu og rekstur raforkukerfisins, en örugg og ótrufluð afhending raforku er ein af meginstoðum nútímasamfélags. Þá ber Landsneti að sjá til þess að í raforkukerfinu á hverjum tíma sé jafnvægi á milli framboðs og eftirspurnar rafmagns. Þannig gegnir Landsnet lykilhlutverki í því að íbúar og atvinnulíf njóti ávallt tryggrar raforku.

Stefna Landsnets tekur mið af hlutverki og framtíðarsýn félagsins, sem er að tryggja öruggt rafmagn og gæði og öryggi flutningskerfisins til framtíðar, sátt við samfélag og umhverfi, skilvirkan rekstur, upplýsta umræðu og markvissa stjórnun og skipulag.

Landsnet er hlutafélag sem annast flutning raforku og stýringu raforkukerfisins samkvæmt lögum nr. 75/2004 um stofnun Landsnets hf. Félagið er háð eftirlit Orkustofnunar sem einnig hefur það hlutverk samkvæmt 12. gr. raforkulaga að ákveða leyfðar tekjur félagsins vegna sérleyfisstarfseminnar, svokölluð tekjumörk. Tekjumörkin eru ákveðin fyrir fram til fimm ára í senn, fyrir flutning til stórnotenda annars vegar og dreifiveitna hins vegar. Gjaldskrá félagsins fyrir raforkuflutning byggir á tekjumörkum og áætlunum um raforkuflutning og aflþörf. Félagið innheimtir einnig gjald af notendum fyrir annars vegar þá raforku sem tapast í kerfinu svokölluð flutningstöp og hins vegar fyrir þjónustu sem snýr að stýringu kerfisins svokölluð kerfisþjónusta. Tekjur félagsins fyrir flutningstöp og kerfisþjónustu eru byggðar á kostnaðarverði þjónustunnar auk leyfðar álagningar. Gjaldskrár félagsins er undir eftirliti Orkustofnunar.

Landsnet er með faggilda vottun á starfsemina sína samkvæmt gæðastjórnunarkerfinu ISO 9001, umhverfisstjórnunarkerfinu ISO 14001 og öryggisstjórnunarkerfinu OHSAS 18001.

Mikilvægir innviðir fyrir samfélagið

Flutningskerfi raforku telst til lykilinnviða í landinu. Straumleysi getur verið víðtækt og haft miklar afleiðingar fyrir heimili, atvinnulíf og starfsemi annarra mikilvægra innviða eins og fjarskipti.

Mikilvægt er að flutningskerfið tryggi almenningi aðgengi að öruggri orku og anni jafnframt flutningi á þeirri raforku sem markaðsaðilar hafa viðskipti um á hverjum tíma í því magni og gæðum sem samið er um. Ein af lykilstefnuáherslum félagsins er að vinna fyrir samfélagið með það að markmiði að tryggja öryggi afhendingar á raforku. Í því skyni er einn af lykilmælikvörðum félagsins straumleysismínútur sem mældar eru á ársgrundvelli. Straumleysismínútur eru stuðull um meðallengd skerðingar þ.e. metur hve lengi skerðing hefur staðið miðað við orkuskerðingu og heildarorkuafhendingu. Samkvæmt reglugerð 1048/2004 skal félagið setja sér markmið um gæði raforku og afhendingaröryggi og eru straumleysismínútur einn af þremur stuðlum sem félagið skal setja sér markmið um. Markmið félagsins er að vera undir 50 straumleysismínútum. Straumleysismínútur eru birtar í árlegri frammistöðuskýrslu Landsnets sem er birt samhliða ársskýrslu félagsins á www.landsnet.is.

Landsnet ber ábyrgð á rekstri flutningskerfisins, stýrir því og sér til þess að alltaf sé jafnvægi á milli raforkunotkunar og raforkuvinnslu. Hlutverk kerfisstjórnunar er að samræma viðbragðsáætlanir um rof rekstrareininga sem hafa áhrif á rekstur raforkukerfisins, stýra kerfisuppbyggingu eftir að rekstrartruflanir hafa átt sér stað, skerða álag hjá notendum ef þörf krefur og bregðast við flutningstakmörkunum. Stjórnstöð Landsnets er ávallt á vaktinni og er mönnum allan sólarhringinn.

Í almennum rekstri kerfisins er lögð áhersla á reglubundið viðhald og gott viðbragð og náðið samstarf við viðskiptavini í truflunum. Viðbragðsæfingar vegna straumleysis og náttúruhamfara eru haldnar reglulega og eru þær iðulega gerðar í samstarfi við bæði viðskiptavini og aðra lykilhagaðila. Landsnet er í forsvari fyrir NSR, Neyðarsamstarf raforkukerfisins sem er samvinnuettvangur vinnslufyrirtækja, flutningsfyrirtækis, dreifiveitna, stórnotenda og opinberra aðila á Íslandi vegna vár sem steðjar að vinnslu, flutningi eða dreifingu raforku og / eða stórnotendum. Forstjóri Landsnets á sæti í almannavarna- og öryggismálaráði samkvæmt 2. mgr. 4. gr. laga nr. 82/2008, um almannavarnir.

Á Landsneti hvílir skýr lagaskylda til að byggja flutningskerfið upp á hagkvæman hátt að teknu tilliti til öryggis, skilvirkni, áreiðanleika afhendingar, gæða raforku og stefnu stjórnvalda um uppbyggingu flutningskerfis raforku. Áform um uppbyggingu raforkuflutningskerfisins eru sett fram í kerfisáætlun þar sem framkvæmdir eru metnar út frá ýmsum þáttum sem meðal annars fela í sér áhrif á viðskiptavini, umhverfi og nærsamfélag. Stefna félagsins er að framkvæmdir séu gerðar í sátt við samfélagið og hefur í því skyni aukið upplýsingagjöf og eftt samtal við hagaðila. Starfandi er á vegum félagsins Hagsmunaráð. Megin tilgangur þess er skapa vettvang umræðna milli hagaðila í samfélaginu um uppbyggingu raforkukerfisins.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf, frh.:

Sett eru af stað verkefnaráð í stærri svæðisbundnum verkefnum. Þar koma helstu hagsmunaaðilar, fyrir utan landeigendur, saman með reglulegu millibili. Þá eru einnig haldnir hafa verið upplýsinga- og samráðsfundir með landeigendum. Markmiðið er að skapa vettvang til að tryggja virkara samtal samhliða því að auka skilning og upplýsingaflæði milli hagsmunaaðila í aðdraganda ákvarðana um framkvæmdir á vegum Landsnets. Horft er til hagkvæmni í uppbyggingu og rekstri flutningskerfisins viðskiptavinum og almenningi til hagsbóta. Ein af lykilstefnuáherslum félagsins er að vinna fyrir samfélagið.

Í uppbyggingu og rekstri raforkuflutningskerfisins skiptir traust almennings því miklu máli og er traust til félagsins einn af lykilmælikvörðum þess. Það er mælt árlega og er langtímamarkmið félagsins að vera yfir 3,5 á skalanum 1-5. Á árinu 2019 mældist traust til félagsins 3,4 (2018: Markmið 3,5 - árangur 3,3).

Áhættur í rekstri og uppbyggingu

Flutningskerfi raforku er einn af mikilvægustu innviðum landsins. Á undanförunum árum hefur félagið unnið markvisst að því að byggja styrkari stoðir undir áhættumat í rekstri og uppbyggingu meðal annars í gegnum áætlanir um samfelldan rekstur. Stjórnendur og lykilstarfsmenn Landsnets auðkenna fjárhagslega og ófjárhagslega áhættu fyrirtækisins og leggja mat á mikilvægi hennar. Áhættuskrá félagsins er notuð til að ákvarða aðgerðir til að stýra eða draga úr áhættu. Stuðst hefur verið við ÍST ISO31000 staðalinn við þessa vinnu.

Í rekstri raforkukerfisins eru til staðar viðbragðsáætlanir við stærstu áhættum félagsins, svo sem vá vegna óveðurs, jarðskjálfta, eldgosa, netárása, truflana o.s.frv. Um miðjan desember 2019 gekk mikið óveður yfir landið allt og voru viðbragðsáætlanir virkjaðar vegna þess. Tjón á mannvirkjum var nokkuð og rekstur mannvirkja erfiður vegna seltu. Afleiðingar veðursins voru að mestu á norðanverðu landinu þó svo að veðrið hafi gengið yfir Vesturland, austur með suðurströndinni og austur á firði. Viðbragðsáætlanir félagsins gengu að mestu eftir en félagið leggur áherslu á að rýna það sem miður fór, draga lærdóm af því og endurskoða áætlanir sínar til framtíðar.

Uppbygging raforkukerfisins og endurbætur hafa tafist undanfarin ár og hefur félagið skilgreint áhættur er snúa að leyfisveitingum. Undirbúnings- og framkvæmdaferlið er langt og framleiðsla íhluta og afhending í framkvæmdir tekur allt að átján mánuðum. Í leyfisveitingaferlinu er opin kæruleið allt til enda eða þar til framkvæmdaleyfi hefur verið gefið út. Sveitarfélög gefa út framkvæmdaleyfi til eins árs og er því ekki sótt um það fyrr en komið er að framkvæmdatíma. Landsnet hefur lagt mikið upp úr því að vinna í sátt við samfélag og umhverfi. Eins og áður hefur komið fram, þá er í undirbúningi framkvæmda unnið með nærsamfélaginu í verkefnahópum (Verkefnaráði) og fundað reglulega með Hagsmunaráði þar sem eru aðilar ýmissa hagaðila í þjóðfélaginu. Landsnet telur mikilvægt að tryggja aðkoma allra hagaðila snemma að málum og að tekist sé á um mismunandi viðhorf á þeim vettvangi. Mikilvægt er að reyna að samræma verklagið og tryggja að unnið sé úr ágreiningi sem fyrst í ferlinu.

Umhverfismál

Landsnet er með vottað umhverfisstjórnunarkerfi samkvæmt alþjóðastaðlinum ISO14001, auk þess að vera með umhverfisstefnu og vinnur markvisst að því að draga úr áhrifum af starfsemi.

Félaginu er umhugað um að minnka sýnileika raforkumannvirkja sem tengjast flutningskerfinu. Sérstaklega hefur verið horft til þess við hönnun nýrra tengivirkja og umhverfis þeirra að halda sýnileika mannvirkjanna í lágmarki og það haft að markmiði að mannvirkin falli sem best að aðliggjandi umhverfi. Á framkvæmdatíma er lögð áhersla á að lágmarka rask af framkvæmdunum. Þá er einnig lögð áhersla á góðan frágang í lok framkvæmda þar sem nýttur er jarðvegur og gróður sem lögðust til með framkvæmdinni.

Á árinu 2019 var lokið við tilraunaverkefni sem unnið var fyrir Landsnet þar sem fylgt var eftir umhverfismati á Kröflulínu 4 og Þeistareykjalínu 1. Þar var lagt mat á það hvort umhverfisáhrif nokkurra mælanlegra þátta framkvæmdanna væru í samræmi við það sem spáð var í umhverfismati vegna þeirra. Markmiðið var að meta hvernig til hefði tekist við umhverfismatið og hvort eitthvað mætti bæta. Niðurstöður verkefnisins hafa nú þegar verið nýttar til þess að bæta aðferðir við umhverfismat á framkvæmdum Landsnets.

Þá er unnið markvisst að því að draga úr öðrum umhverfisáhrifum vegna starfseminnar og er lagt kapp á að þekkja þau áhrif sem fyrirtækið hefur á náttúru og samfélag. Engin alvarleg umhverfisóhöpp urðu á árinu en stöðugt er unnið að umbótum til að sporna við þeim. Í grænu bókhaldi félagsins er gerð grein fyrir niðurstöðum vöktunar og kolefnisspori þess.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf, frh.:

Stærstu losunarþættir félagsins er leki á einangrunargasinu brennisteinhexaflúoríði (SF6) sem notað er sem einangrunarmiðill í rafbúnaði í tengivirkjum og hins vegar flutningstöp vegna flutnings á raforku. Mælikvarðar og markmið hafa verið settir til að fylgjast með þróun losunar og hefur félagið sett sér markmið um kolefnishlutleysi árið 2030.

Öryggismál

Landsnet er með vottað stjórnunarkerfi þar sem rík áhersla er lögð á að öll öryggismál séu órjúfanlegur þáttur í starfsemi félagsins. Til að ná settum markmiðum er Landsnet með vottað gæðakerfi vottað af BSI (British Standards Institution) samkvæmt eftirfarandi stjórnunar stöðlum; ISO 9001 vegna gæðamála, ISO 14001 vegna umhverfismála og OHSAS 18001 vegna öryggis og heilsamála. Þá er verið að vinna að vottun á; ISO 27001 vegna upplýsingaöryggi og ISO 45001 vegna öryggis- og heilsamála sem stuðlar að viðtækari þátttöku bæði stjórnenda og starfsmanna.

Stefna félagsins er að skapa slysalausan vinnustað ásamt fyrirtækjamenningu sem styður starfsfólk í að leggja sitt af mörkum til að koma í veg fyrir slys. Ekkert fjarveruslys varð hjá starfsmönnum Landsnets á árinu en eitt slys varð hjá undirverktaka okkar í framkvæmda- og fjárfestingaverkefni. Þjálfun starfsfólks í öryggismálum tekur mið af þeim áhættuþáttum sem starfsfólk er útsett fyrir hverju sinni. Áherslur í þjálfun taka mið af áhættum í framkvæmdum og verkum. Í því skyni er einn af lykilmælikvörðum fyrirtækisins slysatíðni, svokallað H gildi, sem er mæld árlega. H gildið er skandinavískur mælikvarði sem metur tíðni fjarveruslysa að teknu tilliti til stærðar fyrirtækja. Fjarveruslys eru þau vinnuslys sem valda fjarveru frá vinnu. Markmið félagsins er að vera án fjarveruslysa á árinu 2019 og náðist það markmið einnig á árinu 2018.

Hjá Landsneti er starfsstöðvum og húsnæði skipt niður í mismunandi öryggissvæði og aðgangi stýrt eftir eðli og áhættu á hverju svæði. Netöryggismál eru að sama skapi mikilvægur þáttur í starfsemi Landsnets. Félagið er í samstarfi við önnur sambærileg fyrirtæki á Norðurlöndum um öll ofangreind öryggismál sem stuðlar að því að tryggja bestu viðmið og starfshætti hverju sinni.

Félög sem starfa samkvæmt vottuðum stjórnunarstöðlum þurfa sífellt að vinna að umbótum og eru líklegri en önnur fyrirtæki til að ná árangri í sinni starfsemi. Staðlarnir styðja kerfisbundið við örugga starfsemi og skilvirka verkferla með það að markmiði að auka, gæði og þjónustu um leið og persónuöryggi starfsmanna verður meira. Að sama skapi er lagður grunnur að auknu öryggi hjá Landsneti með aðgangsstýringum að gögnum og rýmum ásamt vörnum gegn netöryggisögnum.

Starfsmannamál

Landsnet er annt um vellíðan starfsmanna. Áhersla er lögð á að skapa jákvæða fyrirtækjamenningu með sterkri liðsheild. Samskiptin eiga að einkennast af gildum Landsnets, ábyrgð, samvinnu og virðingu til að stuðla að opnum og hreinskilnum skoðanaskiptum og öflugri miðlun upplýsinga. Lögð er rík áhersla á að skapa umhverfi sem er laust við einelti, fordóma og kynferðislega áreitni. Ein af lykilstefnuáherslum félagsins er að starfsfólk fái að takast á við spennandi verkefni, þróast í faglegu umhverfi og að vera eftirsóknarverður vinnustaður. Einn af lykilmælikvörðum félagsins er ánægja starfsfólks og er hún mæld í árlegri vinnustaðagreiningu. Vinnustaðagreiningin miðar að því að meta helstu þætti í starfsumhverfinu sem snúa að starfsfólki og menningu, styrkleikum og áskorunum. Könnun er lögð fyrir alla fastráðna starfsmenn og er framkvæmd hennar í höndum ytri fagaðila. Spurningum er svarað á fimm punkta kvarða og er markmið félagsins er að vera yfir 4,35 í mælingum á ánægju starfsfólks. Á árinu 2019 mældist ánægja starfsfólks 4,48 (2018: Markmið 4,30 - árangur 4,36) og hefur verið stöðug jákvæð þróun frá 2012.

Í mannauðsstefnu eru lagðar línur varðandi áherslur í jafnréttis- og mannauðsmálum. Áhersla er lögð á fjölbreyttan vinnustað. Við ráðningu er ávallt tekið mið af hæfni umsækjanda og er leitast við að jafna kynjahlufall hvort sem það er innan sviða, eininga eða starfsflokka. Áhersla er á að starfsfólki líði vel í vinnunni og gætt sé að jafnvægi milli vinnu og einkalífs með því að stuðla að sveigjanleika í starfi.

Á grundvelli starfskjarastefnu greiðir félagið starfsfólki hófleg en samkeppnishæf laun sem eru í takt við sambærileg fyrirtæki á markaði. Launastefna fyrirtækisins er byggð á gildum þess, viðurkenndum jafnréttissjónarmiðum, virðingu fyrir starfsfólki, lögum og reglum. Sanngirni og samfélagsleg ábyrgð fyrirtækisins eru leiðarljós í kjaramálum.

Félagið fékk gullmerki jafnlaunaúttektar PwC á árinu 2018 og er að vinna að jafnlaunavottun samkvæmt lögum. Með jafnlaunavottun verður unnin jafnlaunastefna auk þess sem félagið er að vinna að jafnréttisáætlun.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf, frh.:

Spillingar-, mútu- og mannréttindarmál

Landsnet hefur samþykkt siðareglur þar sem skilgreind eru viðmið og reglur varðandi fjármál, trúnað, hagsmuni, samkeppni og hömlur, umhverfisvernd, notkun á eignum félagsins og fylgni við reglurnar. Siðareglurnar eru aðgengilegar starfsmönnum. Landsnet sýnir samfélagslega og siðferðislega ábyrgð í innkaupum með því að gera ríkar kröfur til starfsmanna og birgja við framkvæmd innkaupa. Innkaupaferli sem er hluti af gæðahandbók er ætlað að tryggja að verklag sé í samræmi við lög og reglur sem gilda um innkaup Landsnets. Félagið hefur innleitt almenna birgjaskilmála þar sem gerðar eru grunnkröfur til birgja félagsins og ítarlegt birgjamat fyrir birgja sem afhenda vörur, þjónustu eða inna af hendi verk fyrir raforkukerfið. Unnið er að gerð siðareglna birgja.

Í útboðum félagsins er mikil áhersla lögð á samfélagsábyrgð og er unnið að ákvæðum í útboðsgögnum um sjálfsyfirlýsingar birgja um að þeir framfylgi skyldum um mannréttindi sem þessi ákvæði lúta að. Þá er gerð krafa um að birgjar framfylgi lögum og reglum sem gilda um samskipti aðila á vinnumarkaði. Einnig er að finna ákvæði í útboðsgögnum um keðjuábyrgð birgja á því að allir starfsmenn, hvort sem um ræðir starfsmenn birgja, undirverktaka eða starfsmannaleiga, fái laun og starfskjör í samræmi við gildandi kjarasamninga og lög þeirrar starfsstéttar sem fellur undir þeirra starfssvið. Þá skyldar ákvæðið birgja til að láta í té nauðsynleg gögn til að verkalýðsfélög geti sinnt eftirliti og tryggt rétt starfsmanna.

Félagið vinnur út frá þeirri sýn að tryggja réttindi starfsmanna sinna og þjónustuaðila, einkum hvað varðar starfsaðstöðu, heilsu og öryggi og viðeigandi kjör. Til að tryggja að stöðlum, löggjöf og öðrum skuldbindingum sé fylgt á þessum sviðum hefur Landsnet sett sér reglur um keðjuábyrgð. Landsnet gerir þannig ráð fyrir því að allir sem vinna fyrir félagið á óbeinan hátt njóti réttinda og kjara í samræmi við kjarasamninga og lög.

Í mannauðsstefnu er lögð áhersla á jafnræði og að allir fái notið mannréttinda, án tillits til uppruna, þjóðernis, litarháttar, trúarbragða, stjórnmalaskoðana, kynferðis, kynhneigðar, aldurs, efnahags, ætternis, fötlunar, heilsufars eða annarrar stöðu.

Ófjárhagslegir lykilmælikvarðar

Stefnumótun félagsins er rýnd með reglulegum hætti og hefur félagið lagt mikla áherslu á þátttöku starfsmanna við endurskoðun hennar. Horft er til áskorana sem félagið stendur frammi fyrir og áherslur lagðar fyrir næstu tímabil. Stjórn félagsins samþykkti stefnumótun og áherslur fyrir árin 2018 – 2019 auk þess sem skilgreindir eru fimm lykilmælikvarðar félagsins voru skilgreindir. Einn þeirra er fjárhagslegur, arðsemi eigin fjár sem er birtur í ársreikningi, en fjórir eru ófjárhagslegir en þeir eru:

Mælanlegir ófjárhagslegir lykilmælikvarðar félagsins eru:

Mæling	Loforð	Markmið 2019	Niðurstaða 2019	Markmið 2018	Niðurstaða 2018
Mínútur í					
straumleysi	Öruggt landsnet	< 50 mín.	*1	< 50 mín.	2
Traust	Við vinnum fyrir þig	3,5	3,4	3,5	3,3
Ánægja starfsfólks	Eftirsóknarverður vinnustaður	4,35	4,48	4,30	4,36
Slysatíðni (H-gildi)	Eftirsóknarverður vinnustaður	0	0	0	0

*1 Niðurstaða ársins 2019 kemur fram í frammistöðuskýrslu Landsnets sem verður birt í mars 2020 á www.landsnet.is